ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ
ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ ਅਖ਼ਬਾਰ
ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਛਪਣਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ
ਈਮੇਲ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੋ। ਸਮੱਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਂਟ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ
punjabiduniya@gmail.com

ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਤਰਜ਼ਮਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ

PUNJABI DUNIYA

Since April 2005 Editor : Sharanjit Singh Thind *Weekly*

Vol. 18 Issue 30 | Friday June 28 to 4 July, 2024 | Published Weekly from New York | www.PUNJABIDUNIYA.com

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਪੋਸਟ 'ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ' ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ

ਟੋਰਾਂਟੋ- ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦੀ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ 21 ਜੂਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 21 ਜੂਨ 2024 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੁਣ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਆਪਣਾ

ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਮਿਟ ਨਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਣਗੇ।ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ। ਇੱਥੋਂ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੋਸਟ-ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਨੂ ਮਾਮਲਾ: ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਡੇਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਰਟ ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਨੇ ਵਰਚੁਅਲ ਮੀਡੀਆ ਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਦੌਰਾਨ

ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੇਕ ਸੁਲੀਵਾਨ ਪਿਛਲੇ

ਹਫ਼ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰੂ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਨ।" ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਅਪਡੇਟ ਮੰਗੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪੰਨੂ, ਜੋ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹੈ। ਗੁਪਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਚੈੱਕ ਗਣਰਾਜ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਓਮ ਬਿਰਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਣੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੋਟਾ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਓਮ ਬਿਰਲਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮੁੜ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ 'ਚ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਨੇਤਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੇਤਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਸ ਵੱਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਬਿਰਲਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਵਾਜ਼ੀ ਵੋਟ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਪੀਕਰ ਭਰਤਹਿਰੀ ਮਹਿਤਾਬ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਰਲਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੀਟ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਰਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਕੋਟਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ।

ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਚਿੰਗੁਆਕੌਸੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਿਵਸ

ਬਰੈਂਪਟਨ- ਬਰੈਂਪਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਚਿੰਗੁਆਕੌਸੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੋਮਵਾਰ, 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਇੰਫਲੇਟੇਬਲ ਰਾਈਡਜ਼, ਗੇਮ, ਸਲਾਈਵਜ਼, ਕਪਕੇਕ ਗਿਵਅਵੇ, ਛੋਟੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਚ ਤੇ ਇਸ ਟੇਂਪੋ, ਡਾਇਨੇਮਿਕ ਡੀਜੇ ਜੋੜੀ ਮਿਕਸਸਿਗਨਲਜ਼, ਬਰੈਂਪਟਨ ਕਲਾਕਾਰ ਅਜਹਾਨੀ ਅਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿਪ-ਹਾਪ ਕਲਾਕਾਰ ਇਕੀ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਾਕਾਰ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਰੈਪਰ ਐੱਮ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੇਸੀ ਜੋਂਸ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਅਤੇ ਮੋਲਰ ਗਰੁੱਪ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜੀ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਉਂਟ ਪਲੀਜੇਂਟ ਜੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਟਰਿਨਿਟੀ ਕਾਮਨ ਮਾਲ, ਸ਼ੇਰਿਡਨ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਗੋਰ ਮੀਡੋਜ ਕੰਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਰਾਤ 10:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹਰ 30 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਮੁਫਤ ਬਰੈਂਪਟਨ ਟਰਾਂਜਿਟ ਸ਼ਟਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਮੇਅਰ ਪੈਟਰਿਕ ਬਰਾਊਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਿਵਸ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ। ਰੋਮਾਂਚਕ ਇੰਫਲੇਟੇਬਲ ਰਾਈਡਜ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਅਤੇ ਹੇਡਲਾਈਨਰ ਐੱਮ. ਆਈ. ਏ.ਨਾਲ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ, ਚਿੰਗੁਆਕੌਸੀ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੁਦਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਓ।

ਇਟਲੀ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਟ੍ਰੇਨ ਚਾਲਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਧਾਇਆ ਮਾਣ

ਮਿਲਾਨ -ਮਿਲਾਨ- ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਟਲੀ 'ਚ ਆਏ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮੇ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਫ਼ਾਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਉਂ- ਜਿਉਂ ਇਟਲੀ 'ਚ ਦੂਸਰੀ ਪੀੜੀ ਨੇ ਚੰਗੀ ਵਿੱਦਿਆਂ ਇਟਾਲੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਇਟਲੀ 'ਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਏ ਦਿਨ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆ ਖ਼ਬਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆ ਹਨ। ਇਟਲੀ 'ਚ ਹੁਣ 22 ਸਾਲਾਂ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਹਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰੇਨ ਚਾਲਕ ਬਣ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਾਰਟਾ ਕਲਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਰੀਬ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਤੋਵਾ ਦੇ ਚੀਰੇਸੇ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮਾਨਤੋਵਾ ਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਰੋਨਾ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਨ ਦੇ ਚਾਲਕ ਲਈ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਬੁਲਜਾਨੋ ਦੀ ਐਸ.ਏ.ਡੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਹਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰੇਨ ਚਾਲਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਕਿ ਤਰੇਂਤੋ ਤੋਂ ਬਰੇਨਾਰੋ ਤੱਕ ਟ੍ਰੇਨ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

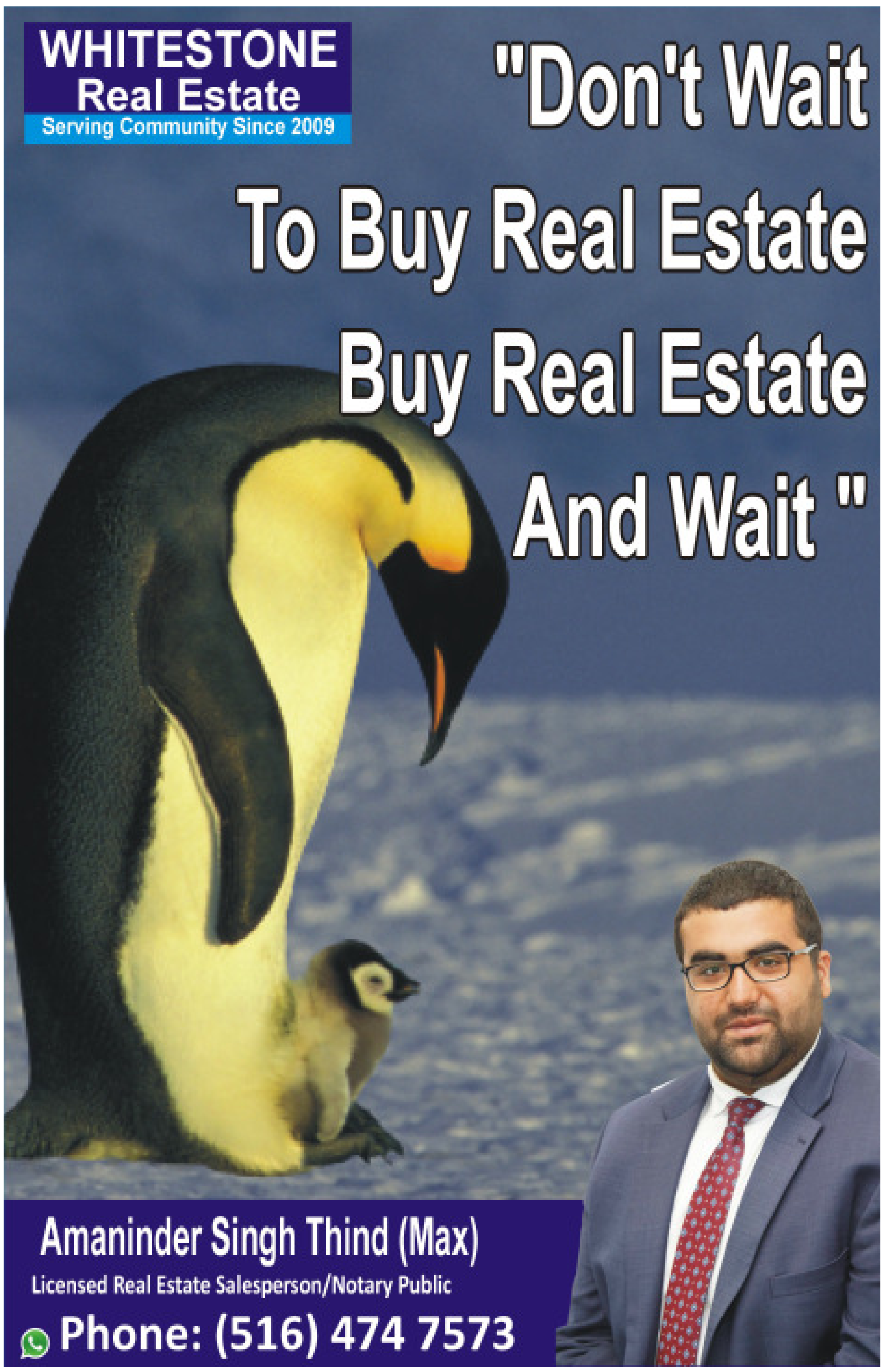

ਚੀਨ ਨੇ ਨਵਾਂ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤਾ ਲਾਂਚ

ਬੀਜਿੰਗ- ਚੀਨ ਨੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਾਮਾ-ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਖਗੋਲੀ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਚੀਨ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਕਰੀਬ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਚਾਈਨਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੇਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

ਇਹ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਇਕ ਸਪੇਸ-ਬੇਸਡ ਮਲਟੀ-ਬੈਂਡ ਵੇਰੀਏਬਲ ਆਬਜੈਕਟ ਮਾਨੀਟਰ (ਐੱਸ.ਵੀ.ਓ.ਐੱਮ.) ਨੂੰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਚੀਨ ਦੇ ਸਿਚੁਆਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਿਚਾਂਗ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਲਾਂਚ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਲਾਂਗ ਮਾਰਚ-2ਸੀ ਰਾਕੇਟ ਰਾਹੀਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਐੱਸ.ਵੀ.ਓ.ਐੱਮ. ਚਾਈਨੀਜ਼ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸਟ੍ਰੋਨੋਮੀਕਲ ਆਬਜ਼ਰਵੇਟਰੀ ਦੇ ਚੀਨੀ ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਤਾ ਵੇਈ ਜਿਆਨਯਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ’ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਮਾ-ਕਿਰਨ ਦਾ ਧਮਾਕਾ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ, ਕਦੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਵਸਥਾ ’ਚ ਸੀ।’ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ’ਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ’ਚ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਉਤਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ

ਨੈਰੋਬੀ+- ਕੀਨੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੈਰੋਬੀ ’ਚ ਟੈਕਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ’ਚ 10 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਇਕ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਟੈਕਸ ਵਧਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨਾਲ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ’ਚ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਸਦ ’ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਧਾਨੀ ’ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ 2.7 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਟੈਕਸ ਜੁਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ’ਚ ਇਕੱਲੇ ਵਿਆਜ਼ ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਲਾਨਾ ਮਾਲੀਆ ਦਾ 37 ਫ਼ੀਸਦੀ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਕੀਨੀਆ ਵਿਚ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ।ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੈਰੋਬੀ ’ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ’ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੋਟ ਦੇਣ। ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇਹ ਦੌਰ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਵਾਲੇ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ ’ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸਾਂ ’ਚ ਈਕੋ-ਲੇਵੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਨੇਟਰੀ ਪੈਡ ਅਤੇ ਡਾਇਪਰ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧੇਗੀ।ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਟੀ ’ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ’ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਐਕਸ’ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਲੀਅਮ ਰੂਟੋ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ, ਦੁਨੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ!

ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਯਾਤਰਾ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਹੋਈ ਮੁਲਤਵੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ (ਨਾਸਾ) ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਾੜ ਸਟੇਸ਼ਨ (ਆਈਐਸਐਸ) ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀ ਬੁਚਵਿਲਮੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਇੰਗ ਸਟਾਰਲਾਈਨਰ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ। ਉਹ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 5 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਆਈਐਸਐਸ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਅੰਤ ’ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਾੜ ਸਟੇਸ਼ਨ ’ਤੇ ਉਤਰਿਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਾਤਰਾ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 14 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਤਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀਲੀਅਮ ਲੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 26 ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਤਕਨੀਕੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਤੇ ਬੁਚਵਿਲ ਮੋਰ ਆਈਐਸਐਸ ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾਸਾ ਨਵੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਾਸਾ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 2 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਉਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਤੇ ਬੁਚਵਿਲ, ਆਈਐਸਐਸ ਤੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

INDO US EXPRESS, INC.

INDO US EXPRESS, INC.

Worldwide Couriers / Freight Forwarders
Domestic Rush Delivery / Import / Export
Custom Clearance / Trading Consultant

Gurinder Singh
CEO

SALES OFFICE
224 West 30th St., #604, New York, NY 10001
Mail: P.O. Box 7304, Hicksville, NY 11802

Office: 212.447.5720 Fax: 516.932.3750
Delhi: 98.1849.0552
Mumbai: 92.2453.1807
New York: 347.538.7041

Visit US Online: www.indousexpress.com
Email: indousexpress@gmail.com

ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਵਧਣ ਲੱਗੇ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧਣ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਡੇਂਗੂ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ'ਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਲ ਭਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਵੀ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 'ਚ ਪਿਊਟਰੋ ਰਿਕੋ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰੋਗ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸਿਹਤ ਚਿਤਾਵਨੀ 'ਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ, ਰੋਗੀਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਚ ਪੁੱਛਣ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੈਣ 'ਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਲਗਭਗ 80 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ 66 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੰਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ।

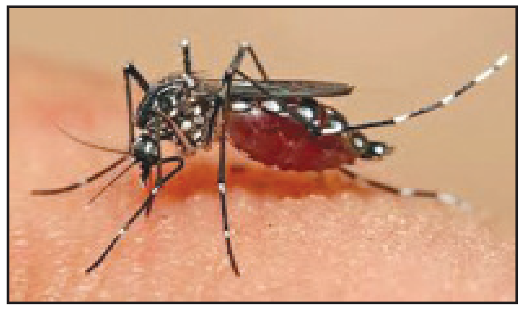

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਡੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਆਏ ਬਾਹਰ ਜੂਲੀਅਨ ਅਸਾਂਜੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ - ਵਿਕੀਲੀਕਸ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਜੂਲੀਅਨ ਅਸਾਂਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਈ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਂਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਰੀਆਨਾ ਟਾਪੂ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਲਈ ਜਾਸੂਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸਾਂਜੇ ਅੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਕਬੂਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪਰਤਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਾਰੀਆਨਾ ਟਾਪੂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਾਂਜੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰੀਆਨਾ ਟਾਪੂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।

ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਅਸਾਂਜੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਾਈਮਜ਼ ਸਕੁਏਅਰ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਬੁੱਤ

ਨਿਊਯਾਰਕ-:ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਕੁਏਅਰ ਵਿਚ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੱਲ ਰਹੇ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2024 ਚ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੈਸਟਇੰਡੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਸਹਿ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਟਾਰ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2024 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕੋਹਲੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਜਗਤ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਕਪਤਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਲਈ ਅਕਸਰ ਕਿੰਗ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2024 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਮਰੀਕਾ, ਵੈਸਟਇੰਡੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਸਹਿ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਕ੍ਰਿਕੇਟ ਆਈਕਨ ਹੈ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਕਾਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

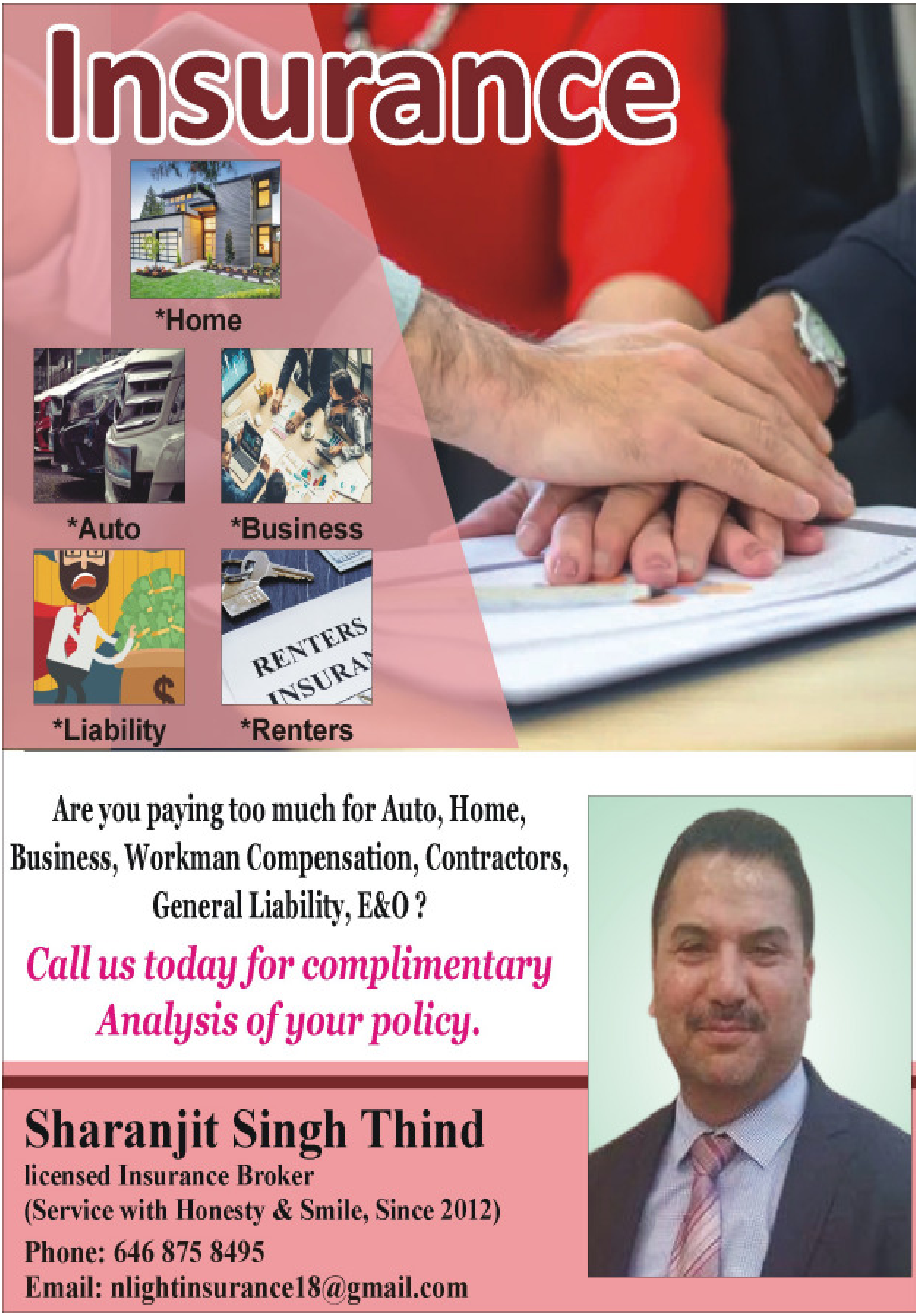

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ 2024 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ

ਲਾਹੌਰ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ 2024 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ 18 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਜੋੜੇ ਅਪਣੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਰੀਅਮ ਨਵਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬਾਈ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਮੈਰਿਜ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਮੈਰਿਜ ਰੂਲਜ਼ 2024 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਦਸਿਆ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਅਪਣੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 2017 ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਕੂਲੀ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਤਰ-ਧਰਮ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 18 ਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਗਤ ਲਾੜੇ ਅਤੇ ਲਾੜੇ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰੇਗੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਾੜੀ ਦੀ ਕੌਂਸਲ 'ਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਇਕ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਜੋੜਾ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੱਠਾ ਰਹਿਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਵਿਰਾਸਤ 'ਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ 6 ਸਭ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਭੈਣਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ 'ਚ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਨਾਮ

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਸੌਰੀ ਸੂਬੇ 'ਚ 6 ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 88 ਤੋਂ 101 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਮਰ 571 ਸਾਲ 293 ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਗਿਨੀਜ਼ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੌਂਗੇਸਟ ਕੰਬਾਈਨਡ ਏਜ ਆਫ 6 ਲਿਵਿੰਗ ਸਿਬਲਿੰਗਜ਼ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ, ਨੋਰਮਾ ਜੋ ਓਹਾਇਓ ਸੂਬੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਭੈਣਾਂ, ਲੌਰੇਨ, ਮੈਕਸੀਨ, ਡੌਰਿਸ, ਮਾਰਗਰੇਟ ਅਤੇ ਐਲਮਾ, ਅਜੇ ਵੀ ਮਿਸੂਰੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਭੈਣਾਂ ਪਿਛਲੇ 9 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਉਦਾਸੀ, ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ 'ਚੋਂ ਲੰਘੀਆਂ ਹਨ। ਐਲਮਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਤਕਰਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਤਰੇੜ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹੀਆਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਜਨਮ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀ-ਸ਼ਰਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਕੱਠਿਆ ਹੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ 6 'ਚੋਂ 3 ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਜੁਲਾਈ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਭੈਣਾਂ ਹਰ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸਟੈਨਲੀ ਇਸ ਸਾਲ 102 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ 81 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

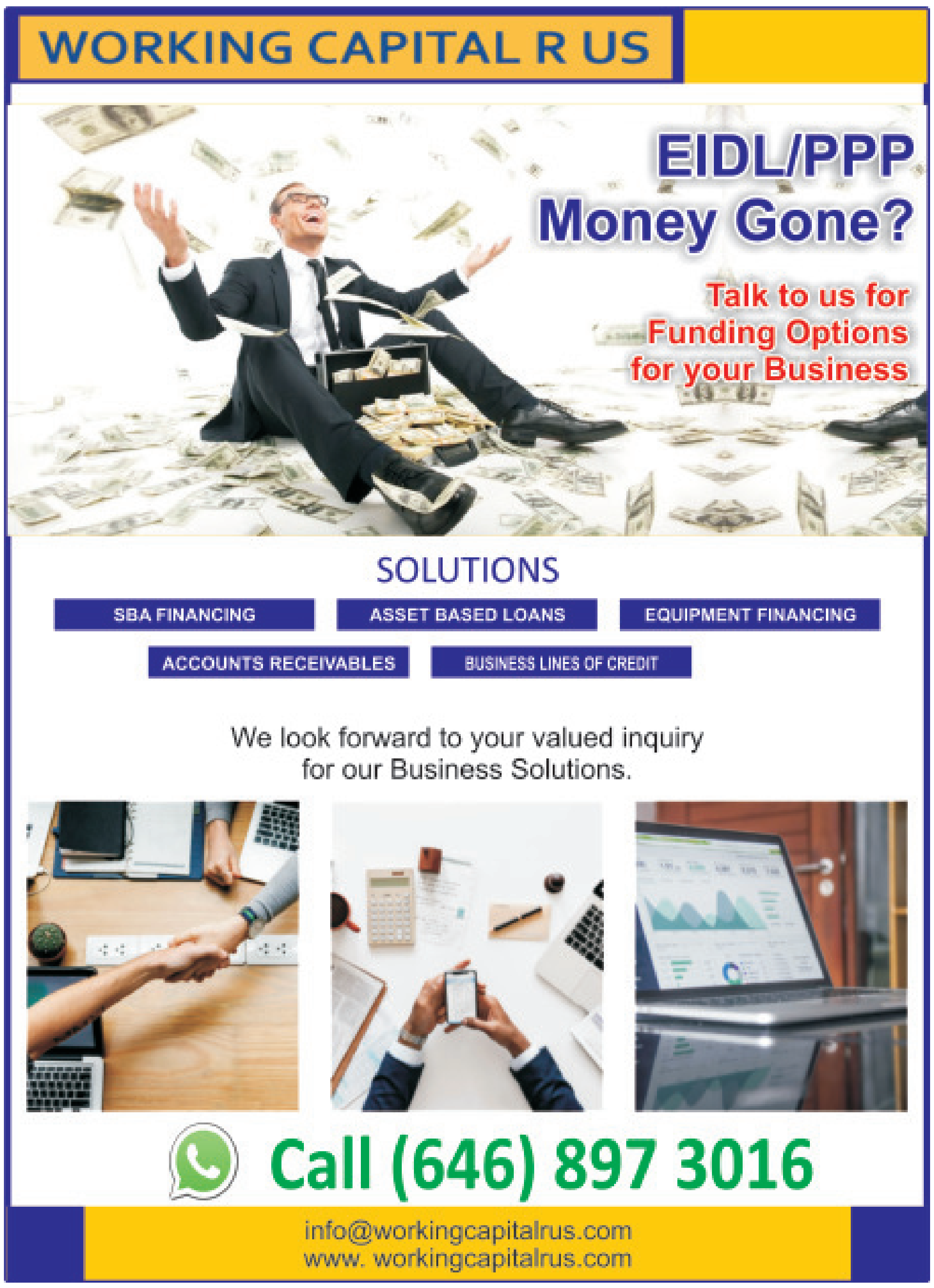

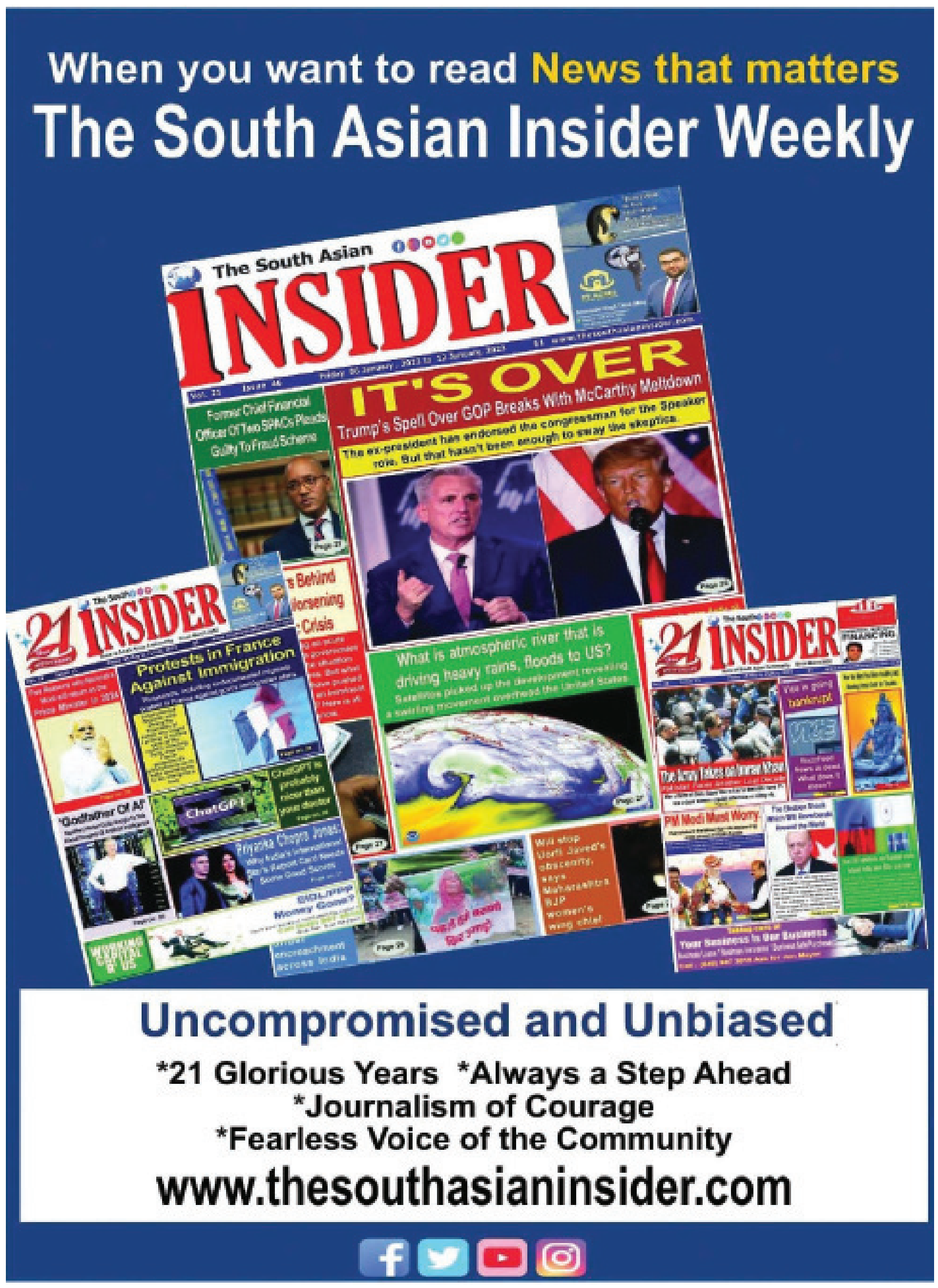

Indian American Night organized in Nassau County

(By our staff reporter) Long Island- The Nassau County Executive Hon. Bruce Blakeman, Indian American Forum (IAF) India Association of Long Island (IALI) and India Day Parade (IDP USA) joined hands together under the leadership of Dr. Bobby Kumar Kalotee to celebrate Indian American Night. This is part of

International Nights series organized by Nassau County Department of Parks and Recreations and Museums. at Harry Chapin Lakeside theatre, Eisenhower park, on a beautiful Sunday evening, June 16th, 2024.Several Hundreds of members came out and attended the event.

Being it was a special Day for all the fathers, to celebrate with their families, many members of the community attended the event with their families to show their support. Indian American Night Adding to that another big hurdle was to have access to the Theatre due to dismantling work of the T20 ICC stadium. A special thanks to the Commissioner of Park for his courtesy arrangements to have access close to the Theatre. Hundreds of talented kids along with their parents and guests came to participate and support the event. The program started with Indian National Anthem

sung by Jyoti Gupta and Bina Sabapathy and American National Anthem Sung by Aaria Mody. Indu Jaiswal Chairperson of IAF ,welcomed everyone for coming and thanked all supporters and sponsors. Dr Bobby Kumar Kalotee, Chairperson of Nassau County Human Rights Commission, Congratulated all Honorees for their contributions and support. Special emphasis given to the participation of our children in traditional cultural program.

A beautiful and mesmerizing nonstop group dances and instrumental presentations were applauded by the crowd. Thanks to the teachers and students of Sadhanalaya (Mrs. Sadhana Paranji)Mudra Dance Studio (Dr. Arti Datta) YICG, (Mrs. Vidya Iyer) Nritya Sagaram Academy (Mrs. Satya Pradeep) Arvindh Senthilvelan and Fortune Star Band, A tribute to all Fathers through medley and poetry was presented by Jyoti Gupta & group, Anju Sharma and Rekha Chichara.

Indian culture was presented through dance forms of Kathak, Bharata Natyam and Ballet. For the first time students from Fortune Star Band participated in the event with more than 30 young artists. Thanks to Wioleta for introducing Sophie Wang and the team .

The County, Parks Dept, Organizers, members and volunteers put their heart and soul to make this event very memorable.

On behalf of Hon. Blakeman County Executive, who could not make it to the event, due to some family emergency, honorees were recognized and presented with citations by his representative David Franklin, Nassau County Parks Commissioner, Meng Li, Deputy Director of the office of Asian American Affairs and Jing Zhao, Program Coordinator of the office of Asian American Affairs.

The honorees included many deserving individuals from different aspects of life, some community leaders, organizational heads, businessman and promoters of Indian Culture through art.

Pradeep Tandon , President of India Association of Long Island Dr Chandra Gupta, Past Chairperson of Tamil Nadu Foundation Dr Arti Datta, Artistic Director of Mudra Dance Studio Rachna Sabharwal, President of Rotary club of Jericho Sunrise Mr Ashok Kumar , Member IDPUSA Dr Pallavi Singh Manwar, Vascular Surgeon Arvindh Senthivelan, Musician Mr Anmol Dhawan , IDPUSA Dr. Bobby Kalotee, Chair, Human Rights Commission, Mrs. Indu Jaiswal , Chair, IAF, Mr. Pradeep Tandon, President, IALI, Mr. Vimal Goyal and Mr. Deepak Bansal, Co. Presidents, IDP, together sponsored an extremely successful event .Certificates, T-shirt's, and refreshments were provided for all the participants, their parents and volunteers.

A special addition to the program was Cricket tournament. Many enjoyed playing cricket from 5 pm to 6pm.

Besides the organizers and County representatives, Community leaders and volunteers Mr. Jasbir (Jay) Singh, Beena Kothari, Bina Sabapathy, Anju Sharma, Sanju Sharma, Nilima Madan, Dr. Neeru Bhambri, Dr Jag Kalra, Anil and Asha Dua Suhag Mehta, Jyoti Gupta, Dr Anuj Goenka and others were present and had their share in making the event successful,

NYC HEALTH + HOSPITALS ANNOUNCES NEW CHIEF BIOPREPAREDNESS OFFICER

(By our Staff reporter) New York, NY - NYC Health + Hospitals today announced the appointment of Syra Madad, DHSc, MSc, MCP, CHEP to the new role of Chief Biopreparedness Officer. In this role, Dr. Madad will lead the systemwide special pathogens team in preparedness, mitigation, response, and recovery efforts. She will oversee the development and implementation of comprehensive biopreparedness strategies and policies to enhance the healthcare system's readiness against biological threats, including emerging and re-emerging infectious diseases. Dr. Madad will also develop and maintain robust education and training programs for healthcare workers, focusing on screening, enhanced infection control, patient management, and the use of high level personal protective equipment. This also includes overseeing the design and execution of drills, exercises and simulations for healthcare staff to ensure high proficiency in response protocols and procedures related to biological emergencies, such as an exercise last year around the Marburg virus, an Ebola-like disease. Additional responsibilities include overseeing the systemwide special pathogens internship program and the climate health fellowship program as part of Central Office Emergency Management, monitoring global infectious disease trends and system-level surveillance, and collaborating with partner agencies across all levels of government. Earlier

this year, Dr. Madad was featured in an episode of the health system's podcast, The Remedy, where she spoke about how NYC Health + Hospitals is preparing for the next pandemic.

"Dr. Madad is an internationally-recognized expert on emerging and re-emerging infectious disease threats," said NYC Health + Hospitals Assistant Vice President of Emergency Management David Silvestri, MD, MBA, MHS. "Her experience and skillset are critical in helping NYC Health + Hospitals achieve our mission of keeping New Yorkers safe and healthy regardless of what threats may arise."

"I am deeply honored to serve as the Chief Biopreparedness Officer for NYC Health + Hospitals, a role that embodies our commitment to health security as the cornerstone of a resilient health system," said NYC Health + Hospitals Chief Biopreparedness Officer Syra Madad, DHSc, MSc, MCP, CHEP. "I am dedicated to advancing our capabilities not just to respond, but to proactively anticipate, mitigate, and prepare for biological threats. Through fostering innovative strategies and building strong partnerships, I am committed to enhancing our system's resilience. Together with the dedicated teams at the NYC Health + Hospitals Central Office Emergency Management and the System-wide Special Pathogens Program, we will continue to strengthen our emergency management efforts."

In addition to her role at NYC Health + Hospitals, Dr. Madad is Core Faculty at the National Emerging Special Pathogens Training and Education Center, affiliate faculty at the Center for Emerging Infectious Disease Policy & Research at Boston University and Fellow at the Harvard Kennedy School, Belfer Center for Science and International Affairs. She's an advisor to the World Health Organization's Technical Advisory Group on the Responsible Use of the Life Sciences and Dual-Use Research as well as on the federal advisory group, National Science Advisory Board for Biosecurity. Dr. Madad has made substantial contributions to the field of science through her publication of papers, book chapters, and journal articles and has presented her work at over 70 conferences globally.

Dr. Madad regularly authors, is frequently quoted in, and appears on major news outlets such as The New York Times, Washington Post, Atlantic, CNN, MSNBC, and Fox among others. She is featured in the 2020 Emmy-nominated Netflix docuseries, Pandemic: How to Prevent an Outbreak and the 2021 Discovery Channel documentary, The Vaccine: Conquering COVID. She's the recent recipient of the "Top Doctors Pumphandle" Award, named in honor of John Snow and recognizes those who are trailblazers in the field of epidemiology and outbreak response.

Previously, Dr. Madad served as the Senior Director of the System-wide Special Pathogens Program at NYC Health + Hospitals and Co-Principal Investigator of NYC Health + Hospitals Institute of Diseases and Disaster Management. During the Covid-19 pandemic, she was the Health & Safety Lead of the Enhanced Special Investigations Unit of the NYC Test & Trace Corps.

Dr. Madad earned her Doctoral degree in Health Science with a concentration in Global Health from Nova Southeastern University, graduating with Alpha Eta Health Science Honor Society status. She obtained her Master of Science degree in Biotechnology with a concentration in Biodefense and Biosecurity and Bachelor of Science degree in Psychology from the University of Maryland.

GOPIO Manhattan and Happy Life Celebrate International Day of Yoga 2024 Hosted by Filmmaker Tirlok Malik

By our staff reporter) Manhattan, New York: Global Organization for People of Indian Origin - Manhattan Chapter and Emmy-nominated filmmaker and Happy Life Yoga speaker Tirlok Malik, along with The Indian Panorama and Indian American Forum, organized an interactive and informative session on June 22 featuring eminent experts and speakers to celebrate International Day of Yoga 2024. The ever-ebullient Malik emphasized loving yourself and "if you love yourself, it is your responsibility to take care of your happiness and health". He conducted practical exercises as well as chair yoga, peppered with calls for laughter among a large number of participants logged in for the session from the New York area, other parts of the USA, India, and around the world.

Consul General of India in New York, Amb. Binaya Srikanta Pradhan, in his address as Chief Guest, underlined that yoga is a holistic body-mind-spirit system. He congratulated GOPIO and Tirlok Malik for holding the event open to all.

In his 4th year leading this event, session host Malik asked the speakers to address the question: There are challenges and hardships in life, but how do you let them go and laugh at life? Give me your personal mantra, he asked them. Indu

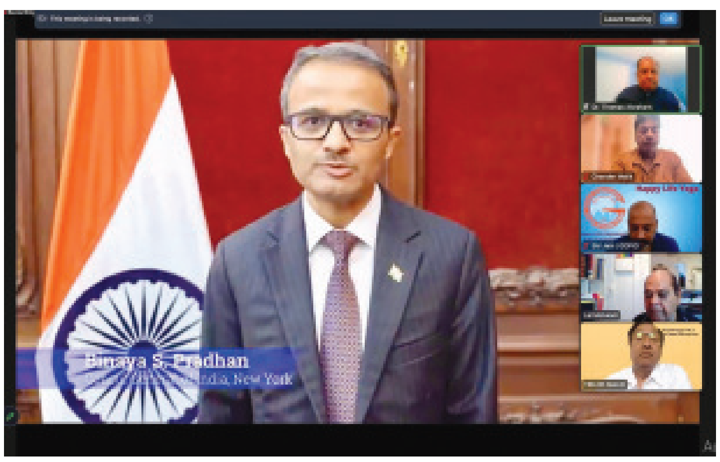

Jaiswal, Chairperson of the Indian American Forum and a medical professional, shared her mantra: "Always have a positive outlook and believe in Hourself." Prof. Indrajit Singh Saluja, Editor-Publisher of The Indian Panorama, said that happiness is within you. He added that the five don'ts – ahimsa, Satya, etc.--of Patanjali yoga is a formula for not causing unhappiness to others. Tara Shajan, a medical professional, suggested we should revisit our happy memories, particularly from childhood, and try to lower our happiness threshold. Neeta Bhasin, the founder of Times Square Diwali, shared that she has learned to prioritize her own happiness. Neha Lohia, a filmmaker and spiritual enthusiast, said that we should take whatever happens to us as 'prasad' from God.Parveen Chopra, founder of wellness and spirituality webmag ALotusInTheMud.com, mentioned the sutra, "Heyam dukham anagatam" (Avert the danger that has not yet come). Do regular exercise, yoga and meditation, he said, to avoid poor physical and mental health later in life.

Dr. Renee Mehra, Host of Zoom in with Renee Online show conducted a short meditation. Others who spoke included GOPIO International President Lal Motwani, AIA National President Gobind Munjal, 'Vegan Ambassador' Anil Narang and Deborah Fishman.GOPIO International Chairman Dr. Thomas Abraham, who also serves as an advisor to GOPIO-Manhattan, in his welcome address spoke about the objectives of GOPIO and urged who are not members yet to join GOPIO International organization or a nearby chapter. GOPOIO-Manhattan President Shivender Sofat, said the message shared at the session should be shared with others. GOPIO-Manhattan Board member Sid Jain provided the technical service at the session Chapter Secretary Bhavya Gupta gave the vote of thanks.Tirlok Malik has conducted over 100 Happy Life Yoga workshops over four years. He created this workshop (No mats needed!) inspired by Ayurveda, yoga, and Indian philosophy as a practical way to live a happier and healthier life in today's testing times.

Town of Brookhaven Dedicates Michigan Avenue in Bellport in Memory of Tanya Indrani Bathija

Farmingville, NY – On May 23, along with her family, friends, colleagues, elected officials and community members, we dedicated 'Michigan Ave' in Bellport, to 'Tanya Indrani Bathija Avenue in her memory. Tanya Bathija was an amazing young woman who, as a daughter, a sister, a friend, a powerful businesswoman and CEO, and a mentor to young ladies in our community, left a mark everywhere she went. This beautiful Dunkin Donuts (pictured at right) was once the site of a vacant and blighted building, and her vision and partnership with Brookhaven Town Councilman Michael Loguercio, was to turn this blight into light. She transformed this parcel in the community into a thriving business and supported the local residents with whom she employes there.

Tanya was a dedicated volunteer for the Boys & Girls Club of the Bellport Area and a Director at Sunrise Day Camp-Long Island, a camp which supports and provides services for children who are battling cancer. Her philanthropic efforts will never go unnoticed, and her foundation is still carrying on with her vision to help support underprivileged children, empowering women and promoting cultural and social values.

Councilman Loguercio said, "Tanya is missed terribly, and her life is celebrated through the many businesses and ongoing foundation work that still carries on today. I am proud to have known her and will always be inspired by her light, generosity and her incredible passion for always helping a fellow human being. Her father Ben and her family are amazing and generous people, who unfortunately lost their daughter tragically. We wish them all peace and comfort and know that she is looking down on us all and her legacy will live on forever."

Pictured at right inside the Dunkin Donuts are Suffolk County Legislator Dominick Thorne; Suffolk County Legislator Jim Mazzarella; Brookhaven Town Supervisor Dan Panico; Brookhaven Town Councilman Michael Loguercio; Brookhaven Town Deputy Supervisor/Councilman Neil Foley, Gobind 'Ben' Bathija (father), Sonny Bathija (brother), Pooja Shannon Bathija (sister), Sonia Bathija (mother) and Deputy Commissioner, Suffolk County Fire Rescue Services (FRES), Rudy Sunderman.

IIT Roorkee Alumni Association of North America (East Coast Chapter) Hosts Successful 3rd Annual Family Meet

The East Coast Chapter of the IIT Roorkee Alumni Association of North America held its third annual family meet on June 16 at Akbar Restaurant in Edison, NJ. The event was a joyful occasion filled with family fun, music, dance, performances, and the opportunity to reconnect with old friends and families. Over 130 alumni and their families attended, representing graduating classes from as far back as 1962 to as recently as 2022.

The event began with a moving rendition of the "Kul Geet," which is the official spiritual recitation of IIT Roorkee and serves as the anthem of the institution. Recitation was followed by various culturally curated programs featuring mesmerizing dance performances and live music orchestrated exclusively by alumni. Special recognition was given to both the oldest and youngest graduates in attendance. The lively Emcee, Ms. Tima Deole, ensured everyone remained engaged and connected throughout the event, creating a memorable experience. (Please feel free to review and share beautiful pictures and videos from Google drive Link below: IITR ALUMNI Jun 16 EVENT PICS-Videos - Google Drive)

The room's atmosphere was filled with camaraderie and enthusiasm, as seen in the enriching conversations among participants who brought valuable insights and perspectives. Our alumni's active involvement made the event enjoyable and meaningful, and the exchanged ideas are poised to further enrich the growth and success of our association.

In-person gatherings like these provide a unique opportunity for alumni to strengthen bonds, foster collaboration, and generate innovative ideas. Coming together allows us to combine our experiences, knowledge, and expertise to address challenges, take advantage of opportunities, and drive positive change within our communities.

We want to express our sincere gratitude to all the dedicated volunteers whose tireless efforts made this event possible. We'd also like to thank our sponsors, including Air India (Event Travel Partner), and corporate sponsors such as Arive, ICICI Bank, Broadleaf Life Plan, Equitable Advisors, LLC, and individual sponsor Nandini Singh (Kumon Northfield, NJ). Your support is invaluable and greatly appreciated.

Looking ahead, we are excited about the future of our alumni community, as shown by its tremendous growth this year. We eagerly anticipate the participation of over 200 alumni and their families in next year's celebration.

Copenhagen Infrastructure Partners' Zhong Neng offshore wind farm in Taiwan delivers first power

First power from Zhong Neng, a 300 MW offshore wind project off the coast of Changhua County in Taiwan, marks a significant step towards on-schedule completion of the project later in 2024.

COPENHAGEN, Denmark and TAIPEI, Taiwan, June 26, 2024 (GLOBE NEWSWIRE) -- The Zhong Neng offshore wind farm, a joint venture between Copenhagen Infrastructure Partners ("CIP") through its fund Copenhagen Infrastructure IV ("CI IV") and China Steel Corporation ("CSC"), has today achieved a significant milestone with the delivery of first power.

Zhong Neng received local content plan approval from the Taiwan government in November 2019 and is the only second wind farm in Taiwan's offshore wind history to fulfill the highest localisation requirements. The first was the CIP-owned Changfang-Xidao offshore wind farm, which was recently inaugurated.

The first turbine on Zhong Neng was installed in May 2024 and a third of the wind turbines are now installed. Completion of all offshore installation work is expected in the third quarter of 2024 followed by full grid connection by year-end. Once fully operational, Zhong Neng will provide clean energy to approximately 300,000 households in Taiwan.

"We are very pleased to have reached this important project milestone in close collaboration with our partner, CSC. The successful delivery of first power demonstrates our joint project execution capabilities and I would like to thank all our partners and congratulate the Zhong Neng team for reaching this landmark," said Mads Skovgaard Andersen, Partner at CIP.

"Zhong Neng achieving first power and last month's inauguration of Changfang-Xidao are both significant contributions to Taiwan's energy transition.""The concerted efforts of shareholders CSC and CIP, the Zhong Neng team, and our supplier and contractor partners have ensured that all foundations were fabricated and installed - and that the electrical facility was successfully completed earlier this year. These achievements have paved the way towards successful turbine installation and power generation and offshore construction has progressed smoothly since the first turbine installation was announced in May," Zhong Neng Chairman Wang Shyi-chin said. "We are committed to achieving full grid connection of the Zhong Neng project on schedule this year, which is not only our responsibility to our partners, but also our commitment to Taiwan's energy transition."Since entering Taiwan in 2017, CIP has been committed to offshore wind in the country and has invested significantly in developing Taiwan's offshore wind projects, supply networks and fostering a strong industry ecosystem. CIP and other partners currently have three offshore wind projects in Taiwan with a combined capacity of approximately 1,400 MW: Changfang-Xidao (600 MW), Zhongneng (300 MW), and Fengmiao (500 MW).

The Superhero Megastar of Indian Cinema, Chiranjeevi to Be Honoured with IIFA Utsavam Special Honor for 'Outstanding Achievement in Indian Cinema 'at the Multifaceted South Indian Cinematic Extravaganza At Etihad Arena, Yas Island, Abu Dhabi This September!

(By our staff reporter) Mumbai India- Recipient of the prestigious civilian honour bestowed by the Government of India, Padma Vibhushan, the extraordinaire supreme hero and Megastar of South Indian Cinema, Chiranjeevi to be honoured with IIFA Utsavam Special Honor for 'Outstanding Achievement in Indian Cinema' at IIFA Utsavam's global tour, starting off in the remarkable city of Yas Island, Abu Dhabi, this September 2024.

IIFA Utsavam is set to honour and pay tribute to Megastar Chiranjeevi on receiving the prestigious award which is the second highest civilian honour, Padma Vibhushan, by the Government of India from President. Smt. Droupadi Murmu in the presence of Prime Minister Shri Narendra Modi and Union Home Minister Shri Amit Shah this year for his valuable contribution to the world of cinema for exceptional and distinguished service at the multifaceted South Indian Cinematic Extravaganza.

Megastar Chiranjeevi has undeniably captivated audiences throughout his illustrious four-decade film career. He has made significant contributions to Indian cinema across various languages, delivering brilliant performances in diverse roles, energetic dance routines, and captivating fight sequences. Moreover, he is recognized nationally for his notable philanthropic endeavours and humanitarian work, which have empowered many.

Megastar Chiranjeevi, shared his thoughts on being honoured with the 'Outstanding Achievement In Indian Cinema' at IIFA Utsavam, "I'm deeply humbled by this incredible recognition and honour. Thank you, IIFA Utsavam, for bestowing upon me the coveted Lifetime Achievement Award. I am profoundly grateful for the unwavering love and support throughout my five-decade film journey, a true testament to the invaluable affection of my audience, fans, and industry. I've consistently tried to demonstrate my gratitude through my humanitarian endeavours. While entertaining to the best of my abilities on screen, I am equally dedicated off-screen to actively participating in impactful social humanitarian causes whenever the opportunity arises."

As the grand celebration of South Indian Cinema takes center stage in the captivating setting of Yas Island, Abu Dhabi This 6th And 7th Of September 2024 under the honourable patronage of His Excellency Sheikh Nahyan bin Mubarak Al Nahyan, Minister of Tolerance & Coexistence, the highly-anticipated IIFA Utsavam 2024 is being held in partnership with The Department of Culture and Tourism – Abu Dhabi, and Miral, the leading creator of immersive destinations and experiences in Abu Dhabi.

IIFA Utsavam is all set to celebrate the triumphs of South Indian cinema by uniting the Tamil, Telugu, Malayalam, and Kannada film industries, showcasing their rich tapestry of talent, creativity, and storytelling to a global audience. The highly anticipated two-day celebration promises to immerse audiences in a rich tapestry of cinematic experiences. Day one will spotlight the vibrant worlds of Tamil and Malayalam cinema, highlighting their unique storytelling and cultural richness, while day two shifts focus to Telugu and Kannada cinema, offering a diverse array of films and performances from these dynamic industries.

Commenting on the occasion, Andre Timmins, Founder/Director, IIFA Utsavam said, "We are incredibly proud to honour and pay tribute to Megastar Chiranjeevi at IIFA Utsavam with 'Outstanding Achievement in Indian Cinema' award for receiving the Padma Vibhushan for his immense contribution to Indian cinema. As one of the highest civilian awards in India, the Padma Vibhushan recognizes his exceptional and distinguished service in the field of cinema, reflecting his decades-long influence and impact.

Renowned for showcasing the finest in South Indian cinema, IIFA Utsavam, is proud to honour Padma Vibhushan recipient, Megastar Chiranjeevi's illustrious career and his achievements, celebrating the richness and diversity of South Indian cinema.

Megastar Chiranjeevi, a luminary in South Indian cinema, has left an indelible mark with his versatile acting, charisma, and dedication. His extensive filmography and numerous accolades highlight his talent and commitment, and his significant impact on Indian cinema continues to resonate today.He is truly a formidable force, not only within the industry but also in his individual notable contributions, which have been remarkably profound. We are proud to have him join us at IIFA Utsavam's global tour on Yas Island, Abu Dhabi this September as we celebrate South Indian cinema."

Memorializing Tanya Indrani Bathija: A Legacy of Love and Support

The late Sunrise supporter Tanya Indrani Bathija was recently memorialized by the City of Bellport, NY, with the dedication of Michigan Avenue in her name. The heartfelt event, held at one of her family's Dunkin' Donuts locations, was a beautiful tribute to Tanya's spirit. Her parents, Ben and Sonia, prominent proprietors on Long Island, have also established a foundation in her memory. The first generous gift from this foundation has been donated to Sunrise Day Camp through SunriseWALKS and the family's TIB Team, reflecting their commitment to bringing back the joys of childhood to children with cancer. Tanya's legacy of love, joy and support will continue to inspire and uplift our Sunrise campers and their families for years to come.

ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤਿੱਲੇਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਕੀਦਾ

ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਣਦੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿੱਲੇਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਮਾਨ ਕੋਰੀਆ, ਜਪਾਨ, ਤਾਇਵਾਨ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸਿਲਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੈਮੀਕਲ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤਿੱਲਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲੋਪ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਰੀਗਰ ਵੀ ਮਾਯੂਸ ਹਨ। ਉਂਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬੜਾ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੀਨਗਰ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਜੀਨਗਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਈਚਾਰਾ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਨਾਂ (ਕਾਠੀਆਂ) ਬਣਾਉਣ ਕਰ ਕੇ ਜੀਨਗਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਸ਼ੱਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਭਾਈਚਾਰਾ ਰਵੀਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਾਰੀਗਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਲਈ ਜੁੱਤੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਨਾਂ (ਕਾਠੀਆਂ), ਬੈਲਟਾਂ (ਪੇਟੀਆਂ), ਟੋਪੀਆਂ, ਕੋੜੇ ਆਦਿ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੋਚੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਜੀਨਗਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਤੋਪਖ਼ਾਨੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ 10-11 ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਆਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਿਆਲੀ ਰਾਮ, ਮਥੁਰਾ ਦਾਸ, ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ, ਚੰਦੂ ਰਾਮ, ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ, ਚੇਤ ਰਾਮ, ਸਰਜਾ ਰਾਮ, ਚਮਨ ਲਾਲ, ਹੰਸ ਰਾਜ, ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਆਦਿ ਨਾਂ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰੀਗਰ ਜੁੱਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਮਾਲ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਮਾਨਸਾ, ਸੁਨਾਮ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਧੂਰੀ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਪਰ ਦੇਸ਼ਵੰਡ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਵਾੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਤੋਪਖ਼ਾਨਾ ਮੋੜ (ਜੇਜੀਆਂ ਮੁਹੱਲਾ) ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਨਗਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਜੁੱਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਲੇ ਨਾਲ ਕਢਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਔਜ਼ਾਰ ਕਟਾਰਣੀ ਤੇ ਟੇਕਣੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੱਲੇ ਕੱਢ ਕੇ ਜੁੱਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਰੰਗਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਢਾਈ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸਾਟ, ਜੰਜੀਰੀ, ਕੰਠੀ, ਮੋਰਨੀ, ਸਪਾਟ ਆਦਿ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਸਪਾਟ ਕਢਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜੁੱਤੀ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਤਿੱਲੇ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੁੱਤੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮੜੇ ਤੋਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ 'ਕਾਫ਼' ਚਮੜਾ ਗਊ ਦੇ ਚੰਮ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, 'ਕੁਰਮ' ਨਿੱਕੇ ਕਟਰੂ ਜਾਂ ਵੱਛੇ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ, 'ਕਰੋਕੋਡਾਈਲ' ਮਗਰਮੱਛ ਦੀ ਖੱਲ ਤੋਂ, 'ਧਉੜੀ' ਬਲਦ, ਝੋਟਾ, ਮੱਝ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬੱਕਰੇ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਵੱਛੜੇ ਜਾਂ ਕੱਟਰੂ ਦੀ ਖੱਲ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਰਮ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੇ ਊਠ ਦੇ ਚਮੜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਹੰਢਣਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਧਉੜੀ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸੀ ਜੁੱਤੀ, ਸਿੱਧੇ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ, ਦਿੱਲੀ ਫ਼ੈਸ਼ਨ, ਖ਼ੁੱਸਾ ਤਿੱਲੇਦਾਰ, ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਲੀ, ਮੌਜਾ, ਨੋਕ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਆਦਿ ਵੀ ਇੱਥੇ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ।

ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਜੁੱਤੀ

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਮੜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜੀਨਗਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਢਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਹਿਜ਼ 15-20 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। 85 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਚੁੱਕੀ ਬੀਬੀ ਕੇਸਰ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਦੇ ਉਹ ਇੱਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਆਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਕਢਾਈ ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫ਼ਿਲਮ 'ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨ' ਵਿੱਚ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਨੀ ਗਈ ਜੁੱਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਭੰਵਰ ਲਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਕੇਸਰ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ 25 ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਢਾਈ ਸਿਖਾਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਲਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਜੁੱਤੀ ਲੋਪ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਮੜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਚਮੜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਚੀਨੀ ਮੋਜੜੀ

ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜੇਜੀਆਂ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ 3,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰੀਗਰ ਚਮੜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਢਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਔਜ਼ਾਰ ਵੀ ਗੁਆ ਲਏ ਹਨ। ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੰਬੀ, ਆਰ, ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਿੱਲ, ਮੋਗਰੀ (ਲੱਕੜ ਦੀ ਹਥੌੜੀ), ਰੰਬਾ, ਸੂਈ-ਧਾਗਾ, ਅਕਵਾਈ, ਕਲਬੂਤ, ਕੰਡੀ (ਕਟਾਰ), ਖਬੀੜ, ਕਲਾਂਮ (ਦੋ ਫੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਬਣਾਈ ਕਢਾਈ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ) ਆਦਿ ਸੰਦ ਬੀਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਣ ਕੱਪੜਾ, ਖਾਦੀ, ਕਰੈਪ (ਫੋਮ), ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਨਾਲ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਲਾੜੇ ਦੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਚਕਨ ਨਾਲ ਜੁੱਤੀ ਖੁਸਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਖੁੱਸੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਚਕਾਨਾ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਲੱਕੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਇਨੀਜ਼ ਮੋਜੜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਮਾਨ ਜਪਾਨ, ਕੋਰੀਆ, ਤਾਇਵਾਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੈਮੀਕਲ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੰਧ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਪਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਾਮਾਨ ਤੋਂ ਜੁੱਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਇਹ 15 ਤੋਂ 25 ਰੁਪਏ ਤਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ 30 ਤੋਂ 45 ਜੁੱਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤਿੱਲੇ ਦੀ ਕਢਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਹੀ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਯਤਨ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੁਟਵੀਅਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਐੱਫਡੀਡੀਆਈ) ਦੇ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਹਰਿਆਣਾ, ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐੱਫਡੀਡੀਆਈ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਨੂੜ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਥੋਂ ਕੁਲ ਪਰਿੰਦੇ ਹੀ ਉੜ ਗਏ

ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੇਵਾਲੀ

ਮਾਏ ਮੈਂ ਘੜਵੰਜੀ ਲਿਪਾਈ ਨੀ,
ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਗਿਆ ਮੋਰ,
ਮੋਰਾ ਵੇ ਉੱਡ-ਉੱਡ ਜਾਈਂ ਵੇ,
ਤੇਰੀ ਕਲਗੀ ਨੂੰ ਪਾਵਾਂ ਡੋਰ॥
ਮੋਰਾ ਵੇ ਪਾ ਗਲਵੱਕੜੀ ਵੇ,
ਮੇਰੀ ਮੋਰਾਂ ਵਰਗੀ ਤੋਰ॥

ਇਹ ਕੋਈ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਰ ਕੂਕਦੇ, ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿ-ਚਹਾਟ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਬਰਡ ਵਾਚਿੰਗ' ਯਾਨੀ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣ ਜਾਣਾ, ਉਹ ਵੀ ਮਹਿੰਗੇ ਕੈਮਰੇ ਅਤੇ ਦੂਰਬੀਨਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਗ਼ਰੀਬ ਜਾਂ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਗਾਈਡ ਘਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਬਾਪੂ-ਦਾਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਘਰੀਂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਫਿਰਦਿਆਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰੀਂ ਲੱਗੀ ਕਿੱਕਰ ਉੱਪਰ ਹਰ ਸਾਲ ਬਿਜੜੇ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਤੀਲਾਂ ਚੁਗ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤੇ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਬਿਜੜੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸੀ। ਕੋਇਲਾਂ, ਘੁੱਗੀਆਂ, ਗਟਾਰਾਂ, ਮੈਨਾ, ਕੂੰਜਾਂ, ਟਟੀਰੀਆਂ, ਚੱਕੀ ਰਾਹੇ, ਤੋਤੇ, ਹਰੀਅਲ, ਮਮੋਲੇ, ਚਿੜੀਆਂ, ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ ਆਦਿ ਸਭ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਾਪੂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ! ਹੁਣ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਅਤੇ ਬਣਾਵਟੀ ਪਣ ਵਧ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ-ਦੁਰੇਡੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰੈਣ-ਬਸੇਰੇ ਰੁੱਖ ਝਾੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸੀਂ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਣਾਵਟੀ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਚੰਬੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕੁਤਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਮੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਲਾਂ ਸੁਹਾਣੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਯੂ-ਟਿਊਬ' ਉੱਪਰ ਵੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਪਰਚਾਵਾ ਕਰਿਆ ਕਰੇਗੀ। 'ਡਿਸਕਵਰੀ' ਵਰਗੇ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤਿੱਤਰ-ਬਟੇਰੇ, ਬਾਜ, ਇੱਲਾਂ ਆਦਿ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਇਆ ਕਰਨਗੇ। ਕਿਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਦੇ ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਪੰਛੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਖਾਤਰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ?

ਜੇਕਰ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰਲ ਕੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਹਰ ਪਿੰਡ-ਸ਼ਹਿਰ ਲੋਕ ਫੁੱਲ-ਬੂਟਿਆਂ, ਬਾਗ਼-ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਪੌਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤ 'ਤੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਹੇਠ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਲ ਅਤੇ ਰਸ ਵਾਲੇ ਫੁੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਖ਼ੁਰਾਕ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਖਾਣਯੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਖਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਛੀ ਚਾਅ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੂਤ, ਮੰਦਾਰ, ਢੱਕ, ਅੰਬ, ਜਾਮਨ, ਲਲਟਾਨਾ, ਸਿੰਬਲ, ਪਿੱਪਲ, ਬੋਹੜ, ਗੁੜਹਲ, ਗੁਲਾਬ ਆਦਿ ਦੇ ਰੁੱਖ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਬੜੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਛੀਆਂ ਖਾਤਰ ਛੋਟੀਆਂ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਲਾਂ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਆਦਿ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਚੋਗੇ ਖਾਤਰ ਪਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਟੋ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਰੋਟੀ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਂ ਬਹੁਤ ਝਪਟਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਦਰੱਖ਼ਤ ਬੇਰ, ਮਲ੍ਹੇ, ਅਮਰੂਦ ਆਦਿ ਵੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਖ਼ੁਰਾਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਛੋਟੀਆਂ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ 'ਬਰਡ ਬਾਥ' ਯਾਨੀ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਬਣੇ ਬਰਤਨ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਛੀ ਪਾਣੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੀ ਸਕਣ। 'ਬਰਡ ਫੀਡਰ' ਯਾਨੀ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਪਾਉਣ ਖਾਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢਾਂਚੇਨੁਮਾ ਵਸਤਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰੋਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਛੀ ਦਾਲਾਂ ਜਾਂ ਅਨਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਬੜੇ ਘੱਟ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਘਰੇਲੂ ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਤਕ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੀੜਾ-ਮਕੌੜਾ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਘੱਟ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਾਗ਼-ਬਗ਼ੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੁਸਖਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੈਵਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੁੱਲ-ਫ਼ਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਉਗਾਉਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਲਈ ਵੀ ਉੱਤਮ।

ਉੱਡੀਂ ਵੇ ਤਿੱਤਰਾ, ਉੱਡੀਂ ਵੇ ਮੋਰਾ,
ਉੱਡੀਂ ਵੇ ਕਾਲਿਆ ਕਾਵਾਂ।
ਪਹਿਲਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ
ਨੂੰ ਦੇਵੀਂ, ਦੂਜਾ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ।
ਤੀਜਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮੇਰੇ ਪਿੱਪਲਾਂ ਨੂੰ
ਦੇਵੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਪੀਘਾਂ ਪਾਵਾਂ…

ਸਾਡੀ ਇਹ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਸਨ। ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਦੌਰ ਨੇ ਸਾਥੋਂ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਬੜੇ ਅਜਿਹੇ ਸੱਜਣ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਕੁਝ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਣਾਏ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੰਛੀ ਬਚਾ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਤਕਨੀਕੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5-7 ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਕੁਦਰਤ ਬੜੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ।

ਦਿਓ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਖੇਤ 'ਚ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਬੇਟੇ ਮੰਗਲ ਨੇ ਪੇਂਦੂ ਬੇਰੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਬੇਰੀ ਫੈਲਦੀ ਗਈ। ਬੇਟੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਆਣਪੁਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੇਰੀ ਖੇਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਨਾਲ ਇਹ ਨੁਕਸ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਚਾਨਣ 'ਚ ਮੈਂ ਬੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕੂਲੀਆਂ ਪਲੂਮਣਾਂ ਪਲੋਸਣ ਲੱਗਾ। ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਨੀਰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਏ ਦਾੜ੍ਹੇ ਵਿਚਦੀ ਹੰਝੂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਰਨ ਲੱਗੇ।

ਸਾਖੀ ਦਾ ਪੰਨਾ ਪਲਟਦਾ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰ ਵੀ ਧੁੰਦਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਥਾਵਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹਨ, ਪਰ ਗ੍ਰੰਥ ਫਰੋਲਦਿਆਂ, ਸਾਖੀਆਂ ਵਾਚਦਿਆਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਤੰਦ ਲੱਭ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੀ ਨਵੇਂਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਸਾਜ਼ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਜਲਈ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੇਰਾ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: "ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ, ਆਪਣਾ ਜਥਾ ਪੱਛੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੀਰਤਨੀਏ ਤਾਂ ਵੀਜ਼ੇ ਲਵਾ ਕੇ ਕਨੇਡਾ ਜਾ ਰਹੇ ਐ। ਆਪਾਂ ਐਥੇ ਈ ਮਰਗਤ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।" ਮੇਰੀ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਐਤਕੀਂ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਮੈਂ ਟੈੱਟ ਦਾ ਪੇਪਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਖੁੰਝ ਗਿਆ। ਵਕਤ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਰਿਆਜ਼ 'ਚ ਲੰਘ ਜਾਂਦੈ। ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕਦਾ ਤਾਂ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਡਰੰਮ ਛੈਣੇ ਖੜਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਐ। ਬੁਰੇ ਫਸ ਗਏ ਹਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ।" ਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਸਹੀ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਸਾਡੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਥੇ ਕਾਰਡ ਛਪਵਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ 'ਚ ਵੰਡਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੈਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਵੀ ਡੁੱਬਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਜਾਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਡੋਬੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਜਾਗਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਖ਼ਲਜਗਣ 'ਚੋਂ ਉੱਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਸੱਪ ਮੂੰਹ ਆਈ ਕੋੜ੍ਹ ਕਿਰਲੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਗਲ਼ ਪਈ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੀ ਬੇੜ੍ਹ ਧੂਹਾਂ? ਬਾਹਰ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਸੁਤਾ ਟਿਕ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣ ਬਾਣੀ ਦੇ ਥੰਮਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਅੱਜ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਵੀ ਤਬੀਅਤ ਨਾਸਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਛੁੱਟੀ ਮਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਖੇਤ ਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਕੇ ਟਿੱਬੇ ਪੱਧਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਬੋਰ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਧੀ ਕਿਰਨ ਅਤੇ ਬੇਟੇ ਮੰਗਲ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚੋਂ ਸਮਾਂ ਬਚਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਟਾਇਆ ਹੈ। ਘਰ ਲਈ ਸਾਲ ਭਰ ਦੇ ਦਾਣੇ ਖੇਤ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਚੰਗੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲੱਥ ਪੱਥ ਚੋਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ: "ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ, ਖੇਤੀ ਏਨਾ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਆਹ ਟਿੱਬੇ ਤਾਂ ਲਹੂ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਐ।" ਮੈਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, "ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕਿਰਤ 'ਚ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਗੁਰਮੁਖੋ। ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ।" ਪਰ ਅੱਜ ਮਨ ਧੀਰ ਨਹੀਂ ਧਰ ਰਿਹਾ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਥਾਲੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਡੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੇਤ 'ਚ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਬੇਟੇ ਮੰਗਲ ਨੇ ਪੇਂਦੂ ਬੇਰੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਬੇਰੀ ਫੈਲਦੀ ਗਈ। ਬੇਟੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਆਣਪੁਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੇਰੀ ਖੇਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਨਾਲ ਇਹ ਨੁਕਸ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਚਾਨਣ 'ਚ ਮੈਂ ਬੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕੂਲੀਆਂ ਪਲੂਮਣਾਂ ਪਲੋਸਣ ਲੱਗਾ। ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਨੀਰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਏ ਦਾੜ੍ਹੇ ਵਿਚਦੀ ਹੰਝੂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਾਲੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਮਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਅੱਜ ਤਾਂ ਮਨ ਵੱਸੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਬਾਣੀ 'ਚੋਂ ਮਨ ਨੂੰ ਥੰਮ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਦਾ ਮੈਂ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਵੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਵਰਗਾ ਆਚਰਨ ਧਾਰਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਮੰਗਲ ਨੇ ਬੇਰੀ ਨੂੰ ਮੱਛਰਦਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਮੰਗਲ ਬੋਲਿਆ ਸੀ, "ਡੈਡੀ, ਮੇਰੇ ਬੇਰ ਤੋਤੇ ਨਾ ਟੁੱਕ ਜਾਣ, ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ।" ਮੰਗਲ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਯਾਦ ਕਰ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ 'ਚ ਪਿੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਡਰਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਗਈਆਂ: "ਗੋਪੀਆ ਸੰਭਾਲ ਘੁੱਕਰਾ, ਟੁੱਕ ਜਾਣ ਨਾ ਵਲੈਤੀ ਚੁੰਝਾਂ ਵਾਲੇ...।"

ਬੇਰ ਤਾਂ ਟੁੱਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਬੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਨਾਲਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਮੱਘਰ ਤੋਂ ਫੜ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਬੇਰੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ, ਬੇਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਲੁਕੋਈ ਤਾਂ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਪਰਦਾ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਰਹੇਗਾ? ਜਦੋਂ ਮੰਗਲ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਕਦਮ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਕੀ ਬੀਤੇਗੀ। ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਫਿਰ ਹੰਝੂ ਭਰ ਆਏ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਈ ਧੀ ਕਿਰਨ ਦੁੱਖ ਬਣ ਕੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਕਿਰਨ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਮੁਹਾਲੀ ਪੁਲੀਸ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਸੀ: "ਡੈਡੀ, ਸਭ ਕੁਝ ਸਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹੈ?" ਕਿਰਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਲਾਲਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਿੰਤਾ 'ਚ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਮੋੜਵਾਂ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਉਸ ਦਾਤੇ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣਾ ਹੋਇਆ, ਦਰੁਸਤ ਹੀ ਹੋਊ ਕਿਰਨ।" ਕਿਰਨ ਮੇਰੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਈ, "ਡੈਡੀ, ਛੋਟੇ ਰੱਬਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਉਸ ਦਾਤੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ।"

ਮੈਂ ਗੱਲ ਹਾਸੇ 'ਚ ਪਾ ਲਈ। ਇੰਨੀ ਹਿੰਮਤਣ ਕੁੜੀ ਮੂਹਰੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਕਿਰਨ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਟੈਸਟ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਨੌਂ ਇੰਚ ਕੱਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਕਿਰਨ ਨੇ ਦੌੜ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਉੱਚੀ ਛਾਲ 'ਚ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡੰਡੇ 'ਚ ਉਲਝ ਕੇ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁੜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬਣਦਾ ਸਰਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤਿੰਨ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਬੇਟੇ, ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੌੜ ਕੇ ਆਉ?" ਕਿਰਨ ਦੌੜੀ, ਡੰਡੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਡਿੱਗੀ? ਕਿਰਨ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲਾ ਭਵਜਲ ਲੰਘ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਅਗਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਭਾਰੀ ਪੈ ਗਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿਚੋਲਾ ਮਸੋਸਿਆ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। "ਖ਼ਾਲਸਾ, ਸੱਤ ਲੱਖ ਤਾਂ ਅਗਲਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣਾ ਪਊ।" ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੇਰੀ ਸੁਰਤ ਬੌਂਦਲ ਗਈ। ਮੈਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪੈਰ ਮੱਘਰ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੱਘਰ ਵੀ ਬੜਾ ਲਾਲਚੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨਿਕਲਿਆ। ਪੈਸੇ ਪੱਲੇ ਪਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਡੀਕੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਮੱਘਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤਕ ਬੈਅ ਵਾਲਾ ਪਰਦਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਬੇਰੀ ਵੀ ਪੁਟਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਬੇਰੀ ਦੇ ਕੁਮਲਾ ਰਹੇ ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਬੇਰਾਂ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦਾਦੇ ਦਾ ਸਿਵਾ ਲਤੜ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ। ਮੱਘਰ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਝਾੜਦਿਆਂ ਬੜੀ ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਖ਼ਾਲਸਾ, ਜਿਹੜਾ ਖੇਤ ਝੋਨੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਰੁੱਖ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਮੱਘਰ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸਮਝਾਵੇ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਰਤੀ ਤਪਣ ਲੱਗੇਗੀ ਤਾਂ ਝੋਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੇਰੀ ਦੀਆਂ ਲਗਰਾਂ ਵਾਂਗ ਤੜਫ਼ਣਗੇ। ਮੇਰੀ ਵਿਉਂਤ ਤਾਂ ਮੱਘਰ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਨੇ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਘਰ ਵੱਲ ਭਾਰੀ ਕਦਮ ਪੁੱਟਦਾ ਆਇਆ। ਘਰ ਪੁੱਜਿਆ ਤਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਮੰਗਲ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੰਗਲ ਬੇਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਛੇੜੇ, ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਕਈ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤਕ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ 'ਚ ਉਲਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਕੰਮ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਬੱਦਲ ਗਰਜਣ ਲੱਗਾ। "ਡੈਡੀ, ਉਹੀ ਰੁੱਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਰੁੱਤ 'ਚ ਝੱਖੜ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦਿਓ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚਦੀ ਲੰਘਦੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਡੈਡੀ?"

"ਕਾਕਾ, ਸਾਖੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।"

"ਡੈਡੀ, ਇਸ ਕਥਾ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।"

ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਖੀ ਵਾਲਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਦਿਓਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਨਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੰਗਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਤੇਜ਼ ਚੱਲ ਪਈ ਹਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਬੇਰੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ। ਥਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਸਵੇਰੇ ਅੱਖ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੰਗਲ ਨੇ ਅਫ਼ਸੋਸ 'ਚ ਸਿਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਆ ਫੜੀ, "ਡੈਡੀ, ਰਾਤ ਝੱਖੜ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਬੇਰੀ ਉੱਖੜ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਕੋਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।" ਮੈਂ ਮੰਗਲ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਕੋਈ ਨਾ ਪੁੱਤ, ਤੂੰ ਹੋਰ ਬੇਰੀ ਲਾ ਲਈਂ।" ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ: "ਪੁੱਤਰਾ, ਬੇਰੀਆਂ ਵੀ ਲਾ, ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਦੇ ਦਿਓਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲੈ।" ਪਰ ਕਿਰਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਸੰਘ 'ਚ ਅਟਕ ਗਈ।

ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਫ਼ਾਇਦੇ ਪਰ ਵਰਤੋ ਸਾਵਧਾਨੀ

ਭਾਰਤੀ ਰਸੋਈ 'ਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਸ ਮਸਾਲਿਆਂ 'ਚ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਦ 'ਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ।

ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ - ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤਕ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਰਬੀ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ੈਟ ਨੂੰ ਘੋਲ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਐਨਰਜੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਏ - ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਇਮਿਊਨ ਸੈਲਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਟੋਇਮਿਊਨ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬੋਨ ਮੈਰੋ, ਨੈਚੁਰਲ ਇੰਟਰਫ਼ੇਰੋਨ ਅਤੇ ਰੋਗ ਰੋਕੂ ਸੈਲਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਥਕਾਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਰੇ ਠੀਕ - ਆਪਣੇ ਐਂਟੀਮਾਈਕ੍ਰੋਬੀਅਲ ਗੁਣਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਨਾਲ ਪੇਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾਇਰੀਆ, ਪੇਟ ਫੁੱਲਣਾ, ਪੇਟ ਦਰਦ, ਦਸਤ, ਪੇਟ 'ਚ ਕੀੜੇ ਹੋਣਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਖਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਆਰਾਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦੀ ਜ਼ੁਕਾਮ ਦੂਰ ਕਰੇ - ਸਰਦੀ-ਜ਼ੁਕਾਮ 'ਚ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ੀਰਾ ਭੁੰਨ ਕੇ ਰੁਮਾਲ 'ਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੁੰਘਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਐਜ਼ਮਾ, ਕਾਲੀ ਖ਼ਾਂਸੀ, ਐਲਰਜੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਈਨ ਫ਼ਲੂ ਅਤੇ ਵਾਇਰਲ ਵਰਗੇ ਬੁਖ਼ਾਰ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਚ ਵੀ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈੱਗਨੈਂਸੀ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ - ਇਹ ਪ੍ਰੈੱਗਨੈਂਸੀ 'ਚ ਬੱਚੇਦਾਨੀ 'ਚ ਸੋਜ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਡਲਿਵਰੀ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੋ।

ਸਿਰ ਦਰਦ ਜਾਂ ਦੰਦਾਂ 'ਚ ਰਾਹਤ - ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਨ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਤੇਲ ਸਿਰ ਅਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਗਰਮ ਪਾਣੀ 'ਚ ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਰੂਲੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਮੂੰਹ ਦੇ ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਬਦਬੂ ਕਰੇ ਘੱਟ - ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮਸੂੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮੂੰਹ 'ਚ ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਬਦਬੂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਵਧੀਆ ਇਲਾਜ ਹੈ।ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ - ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼, ਪ੍ਰੈੱਗਨੈਂਟ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਕਾਲੇ ਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣ।

ਚੁਕੰਦਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਫ਼ਾਇਦੇ

ਅਕਸਰ ਚੁਕੰਦਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਲਾਦ ਅਤੇ ਜੂਸ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਫ਼ਲ ਸ਼ਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਮਾਹਿਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੁਕੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਸਬਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ਾਇਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਲਈ ਲੋਕ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਅਸਾਨ ਜਿਹੀ ਸਬਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਚੁਕੰਦਰ ਦਾ ਫ਼ਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਓਨੇ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੁਕੰਦਰ ਦੇ ਪੱਤੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਕਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁਕੰਦਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਐਲਜ਼ਾਈਮਰ ਰੋਗ ਲਈ ਦਵਾਈ: ਚੁਕੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਐਲਜ਼ਾਈਮਰ ਰੋਕਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਤ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਚੁਕੰਦਰ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਐਲਜ਼ਾਈਮਰ ਰੋਗ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੁਕੰਦਰ ਦੇ ਰਸ 'ਚ ਬੀਟਾਨੀਨ ਤੱਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਮਾਗ਼ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਉਸ ਕੈਮੀਕਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਲਜ਼ਾਈਮਰ ਰੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰਥਾ ਵਧਾਏ: ਚੁਕੰਦਰ 'ਚ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਵਾਟਿਮਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਫ਼ਾਈਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ: ਚੁਕੰਦਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜ ਤੱਤ ਜਿਵੇਂ ਪੋਟੈਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਜ਼ੀਅਮ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ, ਹੱਡੀਆਂ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ: ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਕੰਦਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਸੁਚਾਰੂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰੇ: ਚੁਕੰਦਰ 'ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਾਈਟ੍ਰਿਕ ਔਕਸਾਈਡ 'ਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾਈਟ੍ਰਿਕ ਔਕਸਾਈਡ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਚਾਏ: ਚੁਕੰਦਰ 'ਚ ਫ਼ਾਈਟੋਨਿਊਟਰੀਅਨਜ਼ ਵੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਕੋਸ਼ਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਰ 'ਚ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਚੁਕੰਦਰ ਦਾ ਗਾੜ੍ਹਾ ਰੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਗਿਰੀਦਾਰ ਫ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਹੈ ਸਿਹਤ ਦਾ ਰਾਜ਼

ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸਿਹਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਧਾ-ਪੀਤਾ ਪਚ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੌਸਮ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਐਂਟੀਔਕਸੀਡੈਂਟਸ ਵਾਇਟਾਮਿਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ - ਹਾਰਵਰਡ ਸਕੂਲ ਪਬਲਿਕ ਹੈੱਲਥ ਦੀ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਔਰਤਾਂ 28 ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ ਦਾ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 4-5 ਵਾਰ ਸੇਵਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੂਗਰ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਚਰਬÆ (unsaturated), ਮੈਗਨੀਜ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਰੇਸ਼ੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰੇਸ਼ੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸੁਲਿਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਓਮੈਗਾ-2 ਫ਼ੈਟਸ ਦੀ ਉੱਚ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਕੇ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਲਚੀਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਇਰਨ, ਜ਼ਿੰਕ, ਵਾਇਟਾਮਿਨ 5, ਫ਼ੌਲਿਕ ਐਸਿਡ ਆਦਿ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਜ਼ਰਵੇਟ੍ਰਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਟ੍ਰਾਲ ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕਤ ਰੈਡੀਕਲਜ਼ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਖਰੋਟ - ਪੈੱਨ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਖਰੋਟ ਸਿਰਫ਼ *4* (ਬੁਰੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ) ਨੂੰ ਹੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਵਹਿਣੀ ਨਲਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਜ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਅਖਰੋਟ ਵਾਇਟਾਮਿਨ 5, ਆਇਰਨ, ਮੈਂਗਨੀਜ਼, ਫ਼ਾਸਫ਼ੋਰਸ, ਪੋਟੈਸ਼ੀਅਮ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧੀਆ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਲਿਕ ਐਸਿਡ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਇਟਾਮਿਨ 2 (PMC) ਦੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ

ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ । ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕੋਡ, ਇੰਡੀਅਨ ਸਿਵਲ ਡਿਫੈਂਸ ਕੋਡ ਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਪੁਰਾਣੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ.) ਤੇ 1872 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਡੱਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤਕ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਐੱਨ. ਡੀ. ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਸ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੇਗੀ। ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਚਿੱਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਪੀ. ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 3 ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੋਮਵਰਕ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਮਤਾ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐੱਮ. ਕੇ. ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਅਹਿਮ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ-103 ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ 2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ 2 ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਫਸਰ ਲਾਬੀ ਵੀ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 3 ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹੀ ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜੀਬ ਜੰਗ, ਜੂਲੀਅਸ ਰਿਬੈਰੋ, ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਪਰੇਰਾ, ਅਮਿਤਾਭ ਪਾਂਡੇ, ਕਵੀ ਅਸ਼ੋਕ ਵਾਜਪਾਈ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜਾਹਤ ਹਬੀਬੁੱਲਾਹ ਤੇ ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਬਲਿਗੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ, ਮਤਲਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੰਜੇ ਹੇਗੜੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਵਰਗੇ ਦਿੱਗਜ਼ ਵਕੀਲ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ 20 ਤੋਂ 25 ਫੀਸਦੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਵੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਵਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 1 ਜੁਲਾਈ, 2024 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਲਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਦੇਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਮਾਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ, ਜਦੋਂਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਕਾਇਮ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼:- ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। 16 ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਤੋਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਣ। 16 ਜੂਨ 24 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸਿਰਫ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਲਮੇਲ ਵਧਾਉਣ, ਰਣਨੀਤਿਕ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਰਸ਼ਾ ਗਾਇਕਵਾੜ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਚੰਦਰਕਾਂਤ ਹੰਦੋਰੇ (ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਮੈਂਬਰ), ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਰਿਫ ਨਸੀਮ ਖਾਨ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਮਿਨਹਾਸ ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ. ਸੀ. ਚੰਦਰਕਰ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕਵਾੜ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਹੀ ਜਾਈਏ, ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਾਂਗੇ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ 11 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ:- ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ 25 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 11 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਨੇ ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਝ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਟਿਕਟ ਵੰਡ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁੱਝ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਜੋ 2019 'ਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲੋਂ 10 ਘੱਟ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਿਫ਼ਰ ਸੀਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਵਾਰ 8 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਮਾਕਪਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਆਦਿਵਾਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਬਾ ਭਾਜਪਾ ਧੜੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਸੀਕਰ ਤੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐੱਮ.) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਮੀ ਸੁਮੇਧਾਨੰਦ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਿਕਟ ਵੰਡ ਅਤੇ ਚੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਾਹੁਲ ਕਸਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਾ ਉਤਾਰਨ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਕਸਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਾ ਉਤਾਰਨਾ ਇਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜੇਂਦਰ ਰਾਠੌਰ ਅਤੇ ਕਸਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕਸਵਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਟ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ। ਸੁਮੇਧਾਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੋਰਸਾਂ 'ਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਗਨੀਪੱਥ ਯੋਜਨਾ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੋਰਸਾਂ 'ਚ ਕਈ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਜੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ 'ਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਝੁੰਝੁਨੂ, ਚੁਰੂ ਅਤੇ ਸੀਕਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਨਾਗੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ੇਖਾਵਾਟੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜਾਟਾਂ ਦੀ ਚੋਖੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੋਰਸਾਂ 'ਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ। ਕਸਵਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜਾਟ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਰਾਠੌਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਟ ਵੰਡ 'ਚ ਦਖਲ- ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਅਖੀਰ ਪਾਰਟੀ ਹਾਰ ਗਈ।

ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ:- ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ. ਪੀ. ਨੱਡਾ ਐੱਨ. ਡੀ. ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀਮੰਡਲ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਵੀ ਨਵੇਂ ਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀ. ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਦੀ ਪਸੰਦ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ, ਪੀ. ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਿਨੋਦ ਤਾਵੜੇ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਬਾਂਸਲ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਸਾਰੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਟਕਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੇ. ਪੀ. ਨੱਡਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇ।

ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ ਇਕਮਿਕ

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸੋਹਣੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਜਾਏ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਗਰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੱਦਲਵਾਈ ਨਾਲ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚਕਾਚੌਂਧ ਭਰੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਰੇਖ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ । ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਡਾ ਜੰਗਲਾਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਸਨ । ਕਿੱਥੇ ਵੀ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਵਾ, ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ੁੱਧ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾ ਮਾਤਰ ਸਨ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸ਼ੁੱਧ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਿਤ ਲੋੜਾਂ ਸਨ। ਦਰਿਆ, ਘੱਗਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਸਨ। ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਪੱਕੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਰੁਖ਼ਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਾਰਨ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਵੱਡੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਸਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 2012 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਖੇ ਜੋ ਹੜਾਂ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਦਿਲ ਕੰਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਗੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਥਾਂ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਆਧ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੜਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਉਸ ਨੇ ਦਿਲ ਕੰਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਖਾਲੀ ਤੱਕ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਲਗਾਤਾਰ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ । ਕੁਦਰਤ ਹਰ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ੇਗੀ। ਕਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਸਬੰਧ ਰੱਖਿਆ ਭਾਵ ਜਿੱਥੇ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉੱਥੇ ਉਸ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖ਼ਤ ਲਗਾਏ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਸਾਈਟਸ ’ਤੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਆਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਿੱਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੇਖ ਹੀ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਪਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ 45 ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ 50 ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੂੜਾ ਭਰ ਕੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੁੱਲੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਗਊਆਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਟੀ ਦਾ ਟੁੱਕ ਮਿਲ ਜਾਏ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਦੇ ਗਲਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੰਦੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਝੁੱਗੀ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿਮਨੀਆਂ ਤੋਂ ਧੂੰਆਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਤੱਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੰਦਰੁਸਤ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਣ ਪੀਣ, ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ, ਮਿੱਟੀ ਪਾਣੀ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਪਲੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਬਲਾਕਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰੂਪ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਮੱਕੀ, ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਫਸਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ । ਇਕਮਿਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ । ਚੰਨ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਦਮ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੇ ਨੇ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ 15 ਮਿੰਟ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਘਰ ਏਸੀ, ਗੱਡੀ ਏਸੀ, ਦਫਤਰ ਏਸੀ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਅੱਜ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਏਸੀ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕਿਥੇ ਜਾਣਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਬਹਾਨੇ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਨੇਕਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜੋਕਾ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉਨਾਂ ਹੀ ਵਧੀਆ ਨਿਕਲੇਗਾ, ਪਰ ਜੋ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਉਹ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬੀਪੀ, ਸ਼ੂਗਰ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਆਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਲਝਨਾਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਮੋਬਾਇਲ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਗੁਆਚ ਗਿਆ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਭੁਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਰੁੱਖ ਹੋਣਗੇ, ਉਨਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਾਂਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਰੱਬ ਹੈ।

ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇਂ.....

ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਕਰੌਦੀ

ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਲਾਂ, ਬੇਲਿਆਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੰਦਰਾਂ ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੰਗਲਾਂ ਬੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਸੰਗ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਵੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਸਮਾਨ ਹੀ ਸੀ । ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਫ਼ਲ, ਫੁੱਲ, ਹੋਰ ਜੰਗਲੀ ਜੜੀ ਬੂਟੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਭਰਦਾ ਸੀ । ਭਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਚਾ ਮਾਸ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰ ਹੌਲ਼ੀ ਹੌਲ਼ੀ ਮਾਸ ਭੁੰਨ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਫ਼ੇਰ ਵੀ ਉਸਦਾ ਬਹੁਤੀ ਗੁਜ਼ਰ ਬਸਰ ਫ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

ਰੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤਿ ਦੀ ਸਰਦੀ, ਗਰਮੀਂ, ਮੀਂਹ, ਔੜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ਼ ਸਾਂਝ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੋਹ ਮੁਹੱਬਤ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਸਹਿਤ ਚਿੱਤਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ –

ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇਂ, ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਜਾਣਦੇ।
ਬਿਰਖਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਸੁਣ ਕੇ, ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਚਾਨਣ ਹੋਇਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਵਰਗੇ ਜ਼ੇਰੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ–

ਫਰੀਦਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਰ ਚਾਕਰੀ ਦਿਲ ਦੀ ਲਾਹਿ ਭਰਾਂਦਿ।
ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਐ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜੀਰਾਂਦ॥

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ਼ ਸਨਮਾਨਿਤ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ, ਫ਼ੁੱਲਾਂ, ਬੂਟਿਆਂ, ਪੱਤਿਆਂ, ਟਾਹਣੀਆਂ, ਕੋਂਪਲਾਂ, ਤਣਿਆਂ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ –ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਮ ਸੁਣਾ,
ਡਾਲੀ ਡਾਲੀ ’ਚੋਂ ਪੁੰਗਰੇ ਹਰਫ਼ ਹਰੇ।

ਪਾਤਰ ਦੀ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲ ਰੁੱਖ਼ਾਂ ਨਾਲ਼ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿੱਦਤ ਭਰੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ –

ਕੋਈ ਡਾਲੀਆਂ ’ਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਵਾ ਬਣ ਕੇ,
ਅਸੀਂ ਰਹਿ ਗਏ ਬਿਰਖ਼ ਵਾਲੀ ਹਾਅ ਬਣਕੇ ।
ਪੈੜਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਤੇ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੀਕ ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ,
ਡਿੱਗੇ ਮੇਰੀਆਂ ਬਹਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਬਣ ਕੇ।
ਪਿਆ ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਸੀ ਕਿ ਕੋਇਲ ਕੂਕ ਪਈ,
ਕਿਸੇ ਜਿੰਦ ਬੀਆਬਾਨ ਦੀ ਗਵਾਹ ਬਣ ਕੇ ।
ਕਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਗੱਲ ਕਰਿਆ ਵੀ ਕਰ,
ਐਵੇਂ ਲੰਘ ਜਾਨੈਂ ਪਾਣੀ ਕਦੇ ਵਾ ਬਣ ਕੇ ।
ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਹਾਣ ਦਾ ਸੀ ਸਾਂਵਰਾ ਜਿਹਾ,
ਜਦੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਰ ਗਿਆ ਖ਼ੁਦਾ ਬਣ ਕੇ ।

ਰੁੱਖ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਪੇਂਡੂ ਜਨ ਜੀਵਨ ਦਾ ਧੁਰਾ ਬਣੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਅੱਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਪੰਜ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਨਿੰਮ ਬੋਹੜ ਅਤੇ ਪਿੱਪਲ ਦੀ ਤ੍ਰਿਬੈਣੀ ਥੱਲੇ ਬੈਠੇ ਵੱਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੱਸ ਕੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ੇਰੀ ਵਾਲ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬੋਹੜ ਪਿੱਪਲ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਬੈਠ ਕੇ ਅਰਾਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਠੰਢੀ ਛਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੂਲਰ ਏਸੀ ਦੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਿੰਮ ਦੇ ਰੁੱਖ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ । ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ – ਜਿਸ ਘਰ ਨਿੰਮ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਘਰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਮੜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਨਿੰਮ ਦਾ ਰੁੱਖ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਨਿੰਮ ਦੀ ਦਾਤਣ ਵੀ ਤੋੜ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਧ੍ਰੇਕ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਦੀ ਰਹੀ ਹੈ । ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਬੈਠ ਕੇ ਇੱਕ ਤਾਂ ਤਿੱਖੀ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਦੂਜਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਕਰੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧ੍ਰੇਕ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰੇਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ –

ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰੇਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰੌਣਕ ਵਿਹੜੇ ਦੀ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਲ਼ ਸਬਜ਼ੀ ਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਘਰੋਂ ਅੰਬੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰੋਂ ਪੁਦੀਨਾ ਤੋੜ ਕੇ ਚਟਣੀ ਕੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਸਨ । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਪੇਂਡੂ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ਼ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬੜੀ ਪੀਡੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ । ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਰੁੱਖ ਕੇਵਲ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਸਗੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਉੱਤੋਂ, ਸ਼ਾਮਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਉੱਤੋਂ, ਖਾਲ਼ਾਂ, ਵੱਟਾਂ ਉੱਤੋਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸੜਕਾਂ ਕੰਢਿਓਂ, ਕੱਸੀਆਂ, ਸੂਇਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੋਂ ਵੀ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਜ਼ਮ ਦੀਆਂ ਹਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਬੜੀਆਂ ਸਾਰਥਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ –

ਪੰਛੀ ਤਾਂ ਉੱਡ ਗਏ ਨੇ, ਰੁੱਖ ਵੀ ਸਲਾਹਾਂ ਕਰਦੇ,
ਚਲੋ ਏਥੋਂ ਚੱਲੀਏ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫ਼ੈਲਾਉਣ ਲਈ ਉਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਲਚੀ ਸਵਾਰਥੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਆਰਾ ਫੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਹਿੱਤ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬੜੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ਼ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੜੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਇੰਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਕੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰਥੀ ਮਤਲਬਪ੍ਰਸਤ ਰੁਚੀ ਕਾਰਨ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਝਾੜ ਲੈਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਛਿੜਕ ਕੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਲੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਲਾਲਚੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵੱਢਣ ਉਪਰੰਤ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਨਾਲ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਘੱਟਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰ ਜੀਵ, ਕੀੜੇ ਮਕੌੜੇ ਵੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਗ ਲਗਾਏ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰੁੱਖ ਵੀ ਅੱਗ ਦੇ ਸੇਕ ਨਾਲ਼ ਝੁਲਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸੜ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਪੰਛੀ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਬਲ਼ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਇੰਨਾ ਜਾਲਮ, ਬੇਕਿਰਕ, ਨਿਰਦਈ, ਸੰਵੇਦਨਹੀਣ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ? ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲ਼ੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਿਉਂ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਜੇਕਰ ਰੁੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਜੀਊਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਣ

ਸ਼ੀਤਲ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਫ਼ਸਰ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ 'ਤੇ ਇੱਕ 'ਬਾਇਓਪਿਕ' ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਬੇਦੀ: ਦਿ ਨੇਮ ਯੂ ਨੋਅ, ਦਿ ਸਟੋਰੀ ਯੂ ਡੌਂਟ' ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੁਸ਼ਾਲ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਇਸ ਸਖ਼ਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਬੇਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲਾਏ ਹਨ ਤੇ ਯਕੀਨਨ ਉਹ ਆਖਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਇਕ ਜੀਵਨੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਈ

ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਕਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੂਜੀਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ', ਰਾਕੇਸ਼ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਵੱਲੋਂ 'ਭਾਗ ਮਿਲਖਾ ਭਾਗ', ਉਮੰਗ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਸਰਬਜੀਤ', ਰਾਮ ਮਾਧਵਾਨੀ ਵੱਲੋਂ 'ਨੀਰਜਾ' ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ, ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਵੱਲੋਂ 'ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ' ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਇਹ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਫਿਲਮ 'ਹਰਜੀਤਾ' ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਖ਼ਤਰ ਨੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਜਿਊਂਦਾ ਕੀਤਾ। ਫਰਹਾਨ ਨੇ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ 'ਚ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸੰਕਟ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ; ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੜਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਥਲੀਟ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਮਾ, ਰੁਮਾਂਸ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਪਰੋਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਦੌੜਦਿਆਂ ਮਿਲਖਾ ਅਤੀਤ ਦੇ ਝਟਕਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਬਾਇਓਪਿਕ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਨੀਰਜਾ

ਰਾਮ ਮਾਧਵਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ 2016 ਵਿੱਚ ਆਈ 'ਨੀਰਜਾ' ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਫਲਾਈਟ ਸਹਾਇਕ ਨੀਰਜਾ ਭਨੋਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਨੀਰਜਾ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ 'ਤੇ ਖੇਡ ਕੇ ਇੱਕ ਉਡਾਣ 'ਚ ਕਈ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੋਨਮ ਕਪੂਰ ਤੇ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸਰਵੋਤਮ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਨੀਰਜਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ 64ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਚ ਸੋਨਮ ਕਪੂਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਫਿਲਮ ਮਾਹਿਰ ਸੋਨਮ ਦੀ ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਸੂਰਮਾ

ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਆਈ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅਰਜੁਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਉਹ ਵੀਲ੍ਹਚੇਅਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਪੂਰੇ ਸਮਰਪਣ ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ। 'ਫਲਿਕਰ ਸਿੰਘ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੰਦੀਪ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਦ ਅਲੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੰਦੀਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਸਰਬਜੀਤ

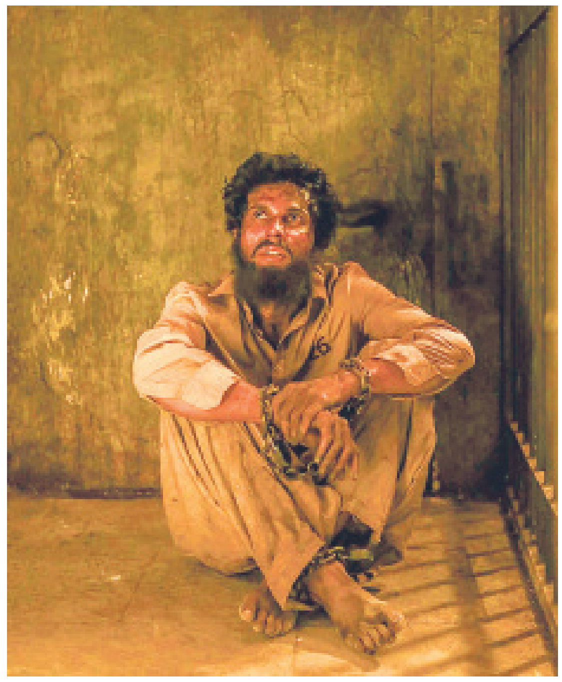

ਫਿਲਮ 'ਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਰਣਦੀਪ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਰਾਏ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਜੀਵਨੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਉਮੰਗ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 1990 ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਾਹੀ ਗਈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੈਦੀ ਦੇ ਰੋਲ 'ਚ ਫਿਟ ਬੈਠਣ ਲਈ 28 ਦਿਨਾਂ 'ਚ 18 ਕਿਲੋ ਭਾਰ ਘਟਾਇਆ।

ਹਰਜੀਤਾ

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨੂੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਬਣਨ ਤੱਕ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫ਼ਰ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਐਮੀ ਵਿਰਕ ਨੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ- ਸਰਵੋਤਮ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਬਾਲ ਕਲਾਕਾਰ।

ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਰੰਗਰੂਟ

ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਰੰਗਰੂਟ' ਇਸ ਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਰਮਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਿਆ ਸੀ। ਪੰਕਜ ਬੱਤਰਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਕਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ

ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਇਓਪਿਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਚਮਕੀਲਾ ਘਿਰਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਐਲਵਿਸ' 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਰੀਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲਈ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵੀ ਖੱਟੀ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰ ਇਰਸ਼ਾਦ ਕਾਮਿਲ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਮੁਲਕ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੂੰਜ

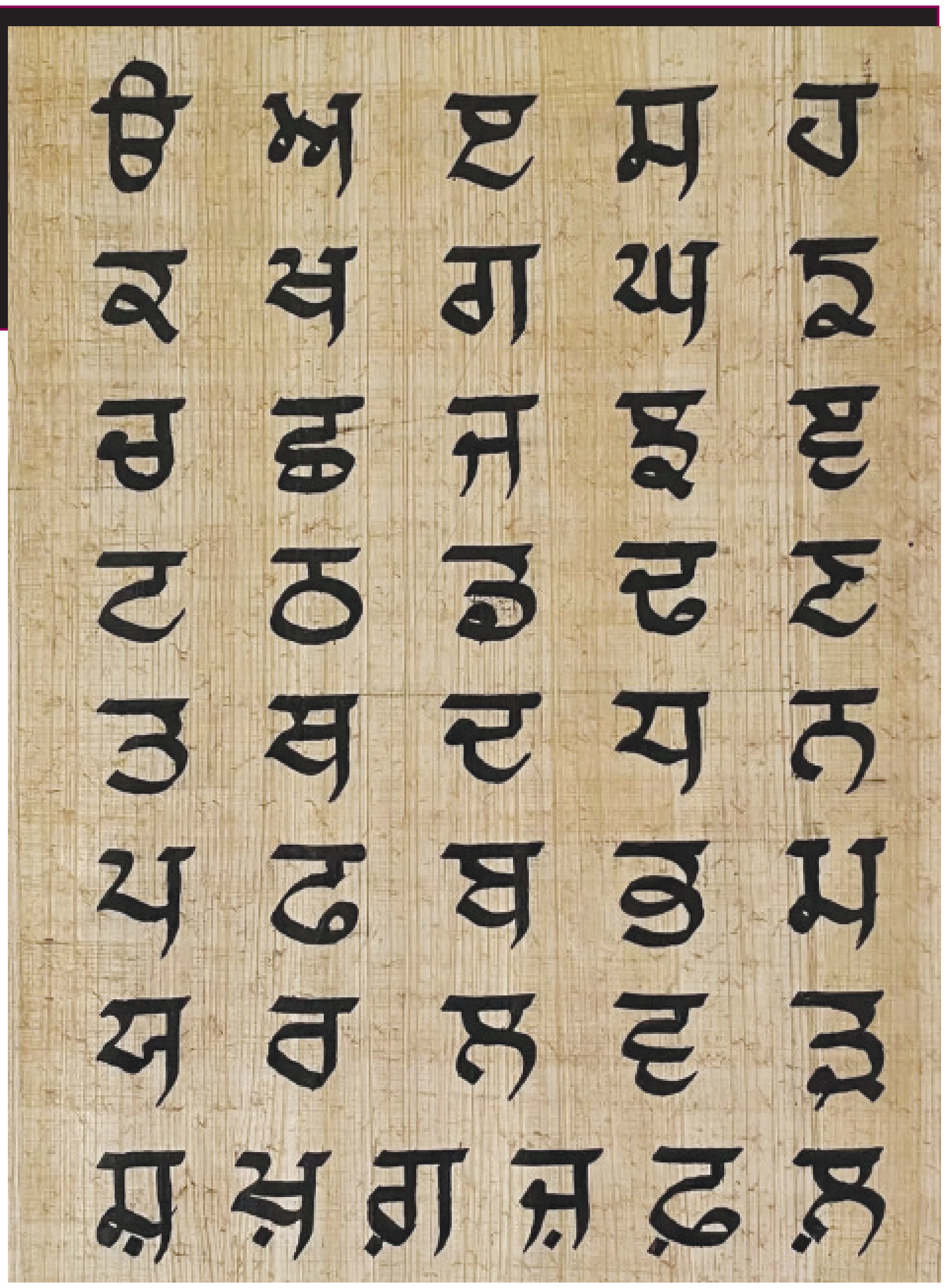

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਣ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਾਈ ਹੈ । ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਹੰਭਲੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ । ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਮਾਂ ਜਿੰਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੋਇਆ । ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੱਲ ਬਣੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ 18ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਸੈਸ਼ਨ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਅੱਜ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਸੀ । ਭਲਕ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ । ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ

ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੰਹੁ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟ ਲਈ ਹੈ । ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ । ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵੇਲੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਸਾਰੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲਿਆ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਤਿੰਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪਵਨ ਬਾਂਸਲ, ਕਿਰਨ ਖੇਰ ਅਤੇ ਸਤਪਾਲ ਜੈਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੇ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਹਿੱਕ ਡਾਹ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਿਤਾ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਨੇੜਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਲੰਬੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਹੁਣ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪੈਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ ਹੈ ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੇ ਹਨ । ਉਹ ਐਨ ਐਸ ਏ ਤਹਿਤ ਅਸਾਮ ਦੀ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ । ਜਿਨਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਡਾਕਟਰ ਧਰਮਵੀਰ ਗਾਂਧੀ, ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ , ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਡਾ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੀ ਦੋ ਖੁਸ਼ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ । ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਫਰ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਹ ਪੋਸਟ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਚਾਰਜ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਕਵੀ ਪਰਮ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਭਵਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਵੀ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਸਵਰਨ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ੁੰਮੇ ਵਾਰੀ ਸੌਂਪਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅੱਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਕਸਰ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ । ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਛੇੜਿਆ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਦੇ ਬਾਂਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਫੜੀ ਪਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਸਨ ਤਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿੱਕ 'ਤੇ ਉਸਰੇ ਪੀਜੀਆਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾਅਰੇ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਬੀਡੀਓ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਕੱਤਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਣ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਉੱਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਕੋਈ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਪਰ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਟੇਟਸ ਸਮਝ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਫਿਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਣ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਾਈ ਹੈ । ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਹੰਭਲੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ । ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਮਾਂ ਜਿੰਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੋਇਆ । ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੱਲ ਬਣੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਹੋਈ ਹੈ । ਚੰਗੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਦੀ 18ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਸੈਸ਼ਨ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਅੱਜ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਸੀ । ਭਲਕ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ । ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1975 ਵਿੱਚ ਮੁਲਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਐਮਰਜੰਸੀ ਲਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਖੁੰਬ ਠੱਪਣ ਦੀ ਚਾਲ ਖੇਡੀ । ਅੱਜ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉੱਤੇ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਠੋਕ ਦਿੱਤੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 21 ਮਹੀਨੇ ਮੋਰਚਾ ਚੱਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੀਤੀ । ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਲਕ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੱਲਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣੀ ਸੀ ।

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਜਨ ਖੜਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ । ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ 1947 ਦੀ ਵੰਡ, ਜੂਨ 84 ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ? ਸ਼ਾਇਦ ਅਰਜਨ ਖੜਗੇ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇਹੋ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਲਹਿ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਉਹ ਬਦਲੇ ਬਦਲੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ । ਹੁਣ ਬਦਲਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ । ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਐਨਡੀਏ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਐਨਡੀਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਾਪੀਆਂ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੱਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਜਿਹੀ ਖਬਰ ਕੰਨੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਪਈ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਚੇ ਮੂੰਹ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਨਹੀਂ ਖੱਟਣਗੇ।